

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la cererea de contestare depusă de

Corneliu POPESCU

împotriva

Comisiei de evaluare a procurorilor

privind anularea deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024 cu privire la candidatura
lui Corneliu Popescu, candidat la funcția de membru a Colegiului de disciplină și
etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor,

(evaluarea integrității candidaților la funcția de membru în organele specializate ale
Consiliului Superior al Procurorilor, conform Legii nr. 26/2022)

*(Dosarul nr. 3-38/24
PIGD 2-25001653-01-3-06012025)*

Contestație în baza Legii nr. 26/2022; evaluarea candidatului la funcția de membru a Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor

15 august 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în ședință de judecată publică cererea de contestare depusă de Corneliu Popescu împotriva deciziei Comisiei de evaluare a procurorilor,

Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție, compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,

Oxana Parfeni,

Diana Stănilă, *judecători*,

Cebotari Cristina, Boico Marianna – grefieri,

Cu participarea:

Reprezentanților reclamantului – avocaților Marian Bucătaru și Rodion Tocan;

Reprezentantului pârâtei – avocaților Valeriu Cernei și Roger Gladei.

constată următoarele:

ÎN FAPT

A. Poziția reclamantului:

Cerere de contestare împotriva deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024 (f.d. 2-8, Vol. I)

1. La 31 decembrie 2024, ora 11:04, prin intermediul poștei electronice, Corneliu Popescu a depus la Curtea Supremă de Justiție cerere de contestare împotriva Comisiei de evaluare a procurorilor, prin care a solicitat (f.d. 2-8):

- Anularea deciziei Comisiei de Evaluare a Procurorilor nr. 32 din 18 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Corneliu Popescu, candidat la funcția de membru a Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor;
- Dispunerea reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare.

2. În motivarea cererii de contestare, reclamantul Corneliu Popescu a susținut că, în scopul consolidării integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor, precum și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea creșterii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și, în general, în sistemul justiției, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat, la data de 10 martie 2022, Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

3. Această lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcțiile menționate, instituind evaluarea

drept etapă obligatorie în procesul de selectare și numire/alegere a acestora. În temeiul Legii nr. 26/2022, Parlamentul a instituit Comisia de evaluare a procurorilor în vederea verificării integrității candidaților la funcțiile din organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare – Comisia de evaluare). Potrivit legii, evaluarea integrității presupune verificarea atât a integrității etice, cât și a celei financiare.

4. Corneliu Popescu, în calitate de procuror în cadrul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale și candidat la funcția de membru în Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, a fost supus evaluării de către Comisia de evaluare. În cadrul acestei proceduri, reclamantul a completat Chestionarul privind integritatea etică, a depus Declarația de avere și interese personale conform art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, precum și lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și din serviciul public. Totodată, pe parcursul evaluării, acesta a răspuns la cinci runde de întrebări adresate de Comisia de evaluare, anexând copii ale tuturor materialelor solicitate.

5. Audierea publică a avut loc la data de 2 decembrie 2024, la care candidatul a fost prezent și a răspuns la întrebările adresate de membrii Comisiei.

6. Prin Decizia nr. 32 din 18 decembrie 2024, Comisia de evaluare a constatat că reclamantul nu întrunește criteriile de integritate prevăzute de lege pentru funcția de membru în Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, reținând existența unor dubii serioase privind respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară. În consecință, s-a decis că acesta nu promovează evaluarea.

7. Copia deciziei Comisiei, semnată electronic de președintele acesteia la data de 27 decembrie 2024, a fost comunicată reclamantului în aceeași zi, prin poșta electronică.

8. Reclamantul nu este de acord cu decizia Comisiei de evaluare, calificând-o ca fiind ilegală, nemotivată, adoptată pe baza unor presupuneri subiective ale membrilor Comisiei, fără suport probatoriu și cu încălcarea flagrantă a procedurii prevăzute de Codul administrativ.

9. În opinia reclamantului, decizia nr. 32 din 18 decembrie 2024 emisă de Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, cu referire la candidatura domnului Corneliu Popescu, constituie un act administrativ individual emis de o entitate publică, care produce efecte juridice evidente și implicite cu impact direct asupra situației juridice a persoanei vizate.

10. Reclamantul Corneliu Popescu este vizat în mod direct prin decizia nr. 32 din 18 decembrie 2024, este subiect procedural afectat de un act administrativ individual defavorabil, ale cărui drepturi legitime au fost vătămăte, având astfel dreptul de a solicita controlul judecătoresc al legalității deciziei respective, în conformitate cu art. 20 și art. 189 alin. (1) din Codul administrativ.

11. Reclamantul apreciază că Decizia nr. 32/2024 este nemotivată, contrară principiului egalității de tratament și nu se întemeiază pe motive plauzibile care să justifice concluzia Comisiei potrivit căreia candidatul Corneliu Popescu nu ar întruni criteriile de integritate etică și financiară.

12. Totodată, decizia contestată contravine principiilor expuse în Opinia comună a Comisiei de la Veneția și a Directorului General pentru Drepturile Omului și Statul de Drept din 17–18 iunie 2022, referitoare la proiectul de lege privind Curtea Supremă de Justiție. La punctul 44 din această opinie se precizează expres că evaluarea etică vizează, în esență, datele privind posibile acte de corupție, ceea ce reprezintă o dimensiune complementară evaluării financiare, și nu un criteriu distinct.

13. Reclamantul consideră că toate constatările Comisiei de evaluare, potrivit cărora nu ar întruni criteriile de integritate etică și financiară, nu au legătură cu date concrete privind posibila corupere în raport cu candidatura sa. Concluziile Comisiei s-au concentrat, în esență, asupra unor omisiuni neintenționate și pe presupuneri subiective, care nu pot fi considerate, în niciun caz, indicii ale unor acțiuni de corupție.

14. În opinia reclamantului, Comisia nu a indicat în decizie nici temeiul juridic și nici circumstanțele de fapt care ar susține existența unor dubii serioase cu privire la integritatea sa financiară. Totodată, averea acestuia a fost declarată în conformitate cu prevederile legale, iar Autoritatea Națională de Integritate, organul competent în materia verificării respectării regimului juridic al declarării averilor și intereselor personale, nu a fost sesizată și nu a emis vreo constatare sau sancțiune în acest sens.

15. Prin urmare, se susține că Comisia de evaluare și-a depășit competențele, reținând și valorificând în mod nejustificat anumite aspecte care nu au fost constatate de autoritatea competentă. Mai mult, din conținutul actului contestat nu reiese că s-ar fi reținut în mod expres că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani nu corespunde veniturilor declarate.

16. Pentru a-și susține decizia, Comisia a procedat la inversarea sarcinii probei, solicitând candidatului să demonstreze lipsa unor suspiciuni, ceea ce contravine prevederilor art. 93 din Codul administrativ. Potrivit acestui articol, „fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția”. În mod excepțional,

sarcina probei revine exclusiv participantului căruia îi sunt atribuite acele fapte, fără a putea fi transferată celui alt subiect procedural.

17. Reclamantul susține că, potrivit raționamentului aplicat de Comisia de evaluare, absența unor acte justificative referitoare la veniturile obținute cu peste un deceniu în urmă de către rudele apropiate (inclusiv decedate) este echivalată cu inexistența acestor venituri. În mod similar, Comisia a considerat că lipsa documentelor privind starea tehnică și îmbunătățirile aduse unui autoturism procurat sau lipsa actelor justificative ale cheltuielilor suportate de alte persoane apropiate sunt suficiente pentru a atribui aceste cheltuieli în întregime candidatului.

18. O asemenea abordare echivalează cu răsturnarea prezumției de nevinovăție, care, deși fundamentală pentru statul de drept, nu a fost abrogată în Republica Moldova.

19. Pentru a-și motiva decizia nr. 32 din 18 decembrie 2024, Comisia de evaluare a invocat o serie de aspecte considerate de natură financiară și etică, detaliate la punctele 28–59 din actul contestat. Printre acestea, s-a făcut referire la achiziționarea de către candidat și soția sa a două apartamente situate în municipiul Chișinău, la adresa str. Hristo Botev nr. 6, apartamentele nr. 209 și 210.

20. În concluziile formulate, Comisia a reținut următoarele elemente:

- achiziționarea pretins ilegală a bunurilor imobile, prin utilizarea unor contracte considerate fictive (pct. 50);
- imposibilitatea bunicii reclamantului de a dispune de suficiente mijloace financiare pentru achiziționarea unuia dintre aceste imobile, care ulterior a fost moștenit de către candidat;
- presupusa folosire a funcției de procuror pentru obținerea unui preț preferențial destinat, în opinia Comisiei, exclusiv judecătorilor;
- discrepanța între prețul real de piață al imobilelor și cel de achiziție, pe baza unor informații obținute de la S.A. „Bursa Lara”;
- încălcarea pretinsă a prevederilor punctelor 6.2.5, 6.3.1 și altor dispoziții din Codul de etică al procurorului.

21. Reclamantul apreciază că aceste constatări se bazează pe supoziții subiective, fără o fundamentare probatorie corespunzătoare și fără raportare la standardele legale privind sarcina probei, proporționalitatea evaluării și respectarea drepturilor fundamentale.

22. În fața Comisiei de evaluare, precum și în cadrul prezentei acțiuni în contencios administrativ, reclamantul a prezentat explicații detaliate referitoare la circumstanțele achiziționării apartamentelor nr. 209 și 210 din municipiul Chișinău, explicații care, în mod nejustificat, nu au fost valorificate în analiza Comisiei.

23. Astfel, reclamantul a arătat că, la data nașterii celui de-al treilea copil al său, în data de 20 aprilie 2015, locuința familiei situată pe str. Dumeniuc nr. 20, ap. 3, a devenit insuficientă în raport cu necesitățile familiei extinse. În acest context, reclamantul a solicitat sprijinul tatălui său în vederea achiziționării unui nou apartament, respectiv susținerea financiară pentru investirea într-un imobil mai spațios.

24. De asemenea, bunica reclamantului, care se stabilise cu traiul în municipiul Chișinău și înstrăinase anterior un bun imobil din localitatea de origine, și-a manifestat dorința de a sprijini material creșterea nepoților. Reclamantul a refuzat să primească personal suma oferită, propunând în schimb ca bunica să investească în achiziționarea unui apartament separat, situat în vecinătatea imobilului pe care urma să-l procure tatăl său, imobil în care bunica urma să locuiască pe durata vieții, iar ulterior să fie lăsat moștenire copiilor reclamantului.

25. În luna ianuarie 2017, atât tatăl, cât și bunica reclamantului, au investit în construcția apartamentelor menționate, într-un bloc aflat la acel moment într-un stadiu incipient de edificare, în care existau doar elementele structurale de rezistență până la etajele 8–9, ultimele niveluri nefiind încă ridicate.

26. Reclamantul a explicat Comisiei că prețul de achiziție, în cuantum de 400 euro/m², s-a datorat în principal relațiilor profesionale de lungă durată ale tatălui său, avocat cu o experiență de peste 40 de ani, care colabora cu numeroși juriști și avocați ce asigurau asistență juridică dezvoltatorului imobiliar. Această relație profesională a contribuit la obținerea unui preț preferențial. De asemenea, un alt factor determinant a fost plata integrală, în numerar, direct către contabilitatea companiei de construcții, fără apelarea la plăți în rate sau finanțări externe. Nu în ultimul rând, prețul redus reflecta stadiul incipient al construcției, care a fost finalizată și dată în exploatare abia după aproximativ 18 luni.

27. În mod nejustificat, Comisia nu a luat în considerare faptul că valoarea indicată de S.A. „Bursa Lara” privea un bun imobil finalizat, și nu unul aflat în fază de construcție. De asemenea, nu a fost reținută nici împrejurarea că pe piață există și alte burse imobiliare care ar fi putut oferi o apreciere obiectivă asupra valorii de piață a imobilului în stadiul la care a fost contractat. Contractele încheiate de tatăl și bunica reclamantului aveau natura juridică a unor contracte de investiție într-un bun viitor, iar nu de vânzare-cumpărare clasică.

28. Cu toate acestea, Comisia de evaluare a reținut, în mod neîntemeiat și fără prezentarea vreunei probe concludente, că reclamantul ar fi utilizat funcția publică deținută pentru a obține un preț preferențial, ceea ce constituie o acuzație gravă, lipsită de fundament probatoriu. Reclamantul subliniază că, în calitate de procuror, nu avea nicio competență ori influență asupra activității societății de

construcții, care era una de anvergură, iar orice presupusă încercare de exercitare a presiunii ar fi condus, în mod inevitabil, la eliberarea sa imediată din funcție.

29. Reclamantul arată că, deși Comisia de evaluare a identificat mai multe bunuri care, de-a lungul timpului, au fost în proprietatea bunicii sale, a invocat faptul că în evidențele organului cadastral nu s-au păstrat documentele privind înstrăinarea unui bun imobil situat în satul Caracușenii Vechi, raionul Briceni. În aceste condiții, Comisia i-a solicitat reclamantului să prezinte actul care ar demonstra proveniența mijloacelor financiare obținute din tranzacția respectivă.

30. Reclamantul a explicat că nu a fost parte la acea tranzacție, care ar fi avut loc cu peste 11 ani în urmă, și că nu a deținut și nu avea cum să dețină un astfel de document. Cu toate acestea, Comisia a reținut că reclamantul nu ar fi înlăturat „dubii serioase” privind proveniența mijloacelor, ceea ce relevă, în opinia acestuia, un nivel excesiv de subiectivism din partea Comisiei, mai ales prin comparație cu alte cazuri similare analizate în cadrul procedurii de evaluare.

31. Reclamantul subliniază că, în absența oricărei limitări temporale, Comisia își arogă competența de a examina fapte și împrejurări survenite cu mult timp în urmă, în contradicție cu principiul securității raporturilor juridice. În acest sens, invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în cauza *Xhoxhaj c. Albania* (cererea nr. 15227/19), a reținut că lipsa unui termen limită și concentrarea pe fapte petrecute cu 7–8 ani anterior evaluării constituie o încălcare a principiului securității juridice.

32. În același sens, în cauza *Oleksandr Volkov c. Ucraina*, Curtea de la Strasbourg a reținut că evaluarea unor fapte dintr-un trecut îndepărtat, în lipsa unor garanții procedurale adecvate, creează dificultăți substanțiale în exercitarea dreptului la apărare al persoanei vizate.

33. Totodată, Comisia a depășit limitele atribuțiilor legale, atribuindu-și un rol echivalent instanței de judecată, prin calificarea juridică a contractului încheiat între reclamant și tatăl său drept contract fictiv, respectiv ilegal. Reclamantul atrage atenția asupra caracterului abuziv al unei astfel de aprecieri, în condițiile în care Comisia nu are competență jurisdicțională și nu poate substitui instanțele de judecată în constatarea nulității unui act juridic sau în anularea acestuia. În mod absurd, în baza unei asemenea concluzii, s-ar putea solicita teoretic anularea actului de vânzare-cumpărare sau a certificatului de moștenitor, doar pentru că o comisie administrativă a emis o apreciere netemeinică și nelegală, fără suport probatoriu și fără competență materială.

34. Reclamantul mai subliniază caracterul discriminatoriu al evaluării, întrucât, în alte cauze similare examinate de Comisie, relațiile de rudenie și implicarea membrilor familiei în tranzacții imobiliare au fost considerate suficiente pentru a

justifica proveniența mijloacelor financiare, chiar și în lipsa unor acte justificative concrete.

35. Mai mult, Comisia și-a depășit din nou atribuțiile, influențând și alte organe, cum ar fi Consiliul Superior al Procurorilor și Colegiul de disciplină și etică, prin formularea de concluzii directe privind preținse încălcări ale anumitor dispoziții din Codul de etică al procurorului, în legătură cu dobândirea bunurilor imobile menționate.

36. În susținerea celor expuse, reclamantul menționează că a prezentat Comisiei, în cadrul rundelor 2–4 de clarificări, toate contractele disponibile, inclusiv contracte de investiție, vânzare-cumpărare și documentele ce atestă dreptul de moștenire.

37. În cadrul punctelor 60–79 ale Deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024, Comisia de evaluare a analizat achiziționarea unui automobil în anul 2016 și a reținut, la punctul 74, că presupusul contract de vânzare-cumpărare dintre reclamant și fratele acestuia ar fi fost unul fictiv, apreciind că nu ar fi existat în realitate o tranzacție autentică.

38. În susținerea acestei concluzii, Comisia a invocat următoarele elemente:

- candidatul nu a prezentat copia contractului de vânzare-cumpărare privind achiziția automobilului;
- nu ar exista o justificare economică pentru ca fratele candidatului să-i vândă acestuia automobilul la un preț inferior celui de piață;
- candidatul ar fi fost, în fapt, proprietarul real al automobilului încă din momentul importului în Republica Moldova, în anul 2014, întrucât la scurt timp după import a fost întocmit un contract de comodat în favoarea acestuia;
- valoarea automobilului ar fi fost indicată în contractul de asigurare semnat de către candidat, și nu de către presupusul proprietar – fratele său;
- pe baza celor expuse, Comisia a conchis că ar fi fost încălcate prevederi ale Codului de etică al procurorului.

39. Ca răspuns la aceste constatări, reclamantul a oferit explicații atât în fața Comisiei, cât și le reiterează în fața instanței de judecată:

40. În luna mai 2014, fratele reclamantului s-a întors dintr-o misiune diplomatică și, având în vedere necesitățile familiei (alcătuită din patru membri, inclusiv copii aflați într-un stadiu avansat de creștere), a decis să procure un automobil mai spațios decât cel pe care îl deținea anterior. Fratele reclamantului a identificat un vehicul adecvat în Germania și a propus organizarea unei deplasări comune pentru preluarea acestuia, cu participarea ambilor frați și a soțiilor acestora. Planul a inclus achiziția a patru bilete de avion și o călătorie turistică spre Republica Moldova.

41. Cu puțin timp înainte de plecare, fiica cea mică a fratelui reclamantului s-a îmbolnăvit, iar soția acestuia nu a mai putut participa. Întrucât biletele erau nerambursabile, fratele a decis ca fiica sa mai mare să însoțească grupul.

42. Ulterior, după revenirea în Republica Moldova, fratele reclamantului a perfectat formalitățile de vămuire a automobilului pe numele său, prezentând autorităților contractul de achiziție încheiat cu vânzătorul din Germania și achitând taxele legale de import.

43. Reclamantul consideră că aceste explicații oferă o justificare logică, coerentă și verificabilă a circumstanțelor achiziției și respinge orice prezumție de ficțiune contractuală sau de utilizare necorespunzătoare a funcției publice. În opinia sa, Comisia a emis concluzii arbitrare, fără bază probatorie, răsturnând sarcina probei în mod nelegal și interpretând faptele într-o manieră subiectivă, în contradicție cu principiile Codului administrativ și ale dreptului la apărare.

44. Reclamantul a explicat Comisiei de evaluare că, la momentul înmatriculării automobilului, fratele său i-a propus să încheie un contract de comodat, ceea ce reprezenta o practică obișnuită în cadrul familiei. Astfel de contracte de comodat mai fuseseră încheiate anterior de reclamant și pentru alte autoturisme aparținând fostului socru și tatălui său. La acea dată, încheierea unui contract de comodat era obligatorie pentru persoanele care conduceau un vehicul ce nu le aparținea, conform legislației în vigoare.

45. Este relevant faptul că, în prezent, legislația nu mai impune obligativitatea unui act de împuternicire pentru a conduce un vehicul, motiv pentru care Comisia nu putea utiliza acest element ca indiciu al pretensei dețineri reale a dreptului de proprietate asupra bunului.

46. În primele patru runde de întrebări, precum și în cadrul audierii din 2 decembrie 2024, reclamantul a declarat că a utilizat ocazional automobilul respectiv, inclusiv pentru deplasări în afara teritoriului Republicii Moldova. Cu toate acestea, Comisia a interpretat această utilizare ocazională ca fiind echivalentă cu exercitarea atributelor dreptului de proprietate încă de la momentul importului în țară, făcând astfel o confuzie între utilizarea sporadică și folosința permanentă a bunului. În lipsa oricărui temei legal, Comisia a inclus această interpretare în concluziile referitoare la pretinsa calitate de proprietar de facto a reclamantului.

47. De asemenea, reclamantul a explicat că, la momentul importului, având în vedere valoarea ridicată a automobilului și dorința de a proteja integritatea bunului, i-a propus fratelui său încheierea unui contract de asigurare. Acest demers a fost necesar pentru a preveni eventuale prejudicii în cazul unor daune materiale, mai ales în contextul utilizării temporare. Astfel, reclamantul a fost cel

care a încheiat polițele de asigurare CASCO în perioada 2014–2016, iar ulterior, după ce a devenit proprietar, a continuat prelungirea acestora. Comisia a dedus însă, în mod nejustificat, că fratele reclamantului nu ar fi fost proprietarul de drept al vehiculului, ignorând lipsa oricăror probe directe și bazându-se exclusiv pe presupuneri subiective.

48. Totodată, Comisia a apreciat ca suspect prețul contractului de vânzare-cumpărare încheiat în anul 2016, în sumă de 10.000 dolari SUA, susținând că acesta ar fi semnificativ inferior valorii de piață estimate de Comisie pe baza datelor de pe piețele auto din Republica Moldova. Reclamantul a precizat că fratele său urma să plece într-o nouă misiune diplomatică în luna septembrie 2016, motiv pentru care păstrarea automobilului devenea inutilă. Prețul convenit a reflectat atât anumite defecțiuni tehnice ale automobilului – unele persistând până în prezent – cât și relațiile de rudenie și sprijin familial existente între părți.

49. Reclamantul subliniază caracterul vădit disproporționat al evaluării Comisiei, care nu a ținut cont de argumentele și probele prezentate, adoptând o atitudine vădit discriminatorie. În alte cauze similare, Comisia a considerat că donații sub formă de sume de bani sau bunuri imobile de valoare semnificativă oferite de rude apropiate – părinți sau socri – nu ridică suspiciuni de integritate. Spre exemplu, în Decizia nr. 13 din 1 august 2024, Comisia a analizat o situație în care un candidat a achiziționat un autoturism la un preț semnificativ inferior valorii de piață, concluzionând că nu există nicio problemă sub aspectul integrității. Cu toate acestea, în cazul reclamantului Corneliu Popescu, aceleași circumstanțe au fost interpretate în mod contrar, fără justificare obiectivă sau temei probatoriu.

50. Reclamantul solicită instanței de judecată să rețină incidența art. 46 din Constituția Republicii Moldova, ale cărei prevederi au fost omise sau neglijate de către Comisia de evaluare. Acest articol stabilește următoarele principii fundamentale:

- caracterul licit al dobândirii se prezumă;
- dreptul la proprietate privată este garantat;
- dreptul la moștenire a proprietății private este garantat.

51. În plus, conform art. 30 din Codul administrativ, autoritățile publice nu pot întreprinde măsuri care să afecteze situațiile juridice definitive sau drepturile dobândite, decât în condițiile expres și limitativ prevăzute de lege și numai dacă acest lucru este absolut necesar pentru protejarea unui interes public.

52. Faptele invocate de Comisia de evaluare au făcut obiectul verificărilor realizate de autoritățile publice competente – Autoritatea Națională de Integritate și Inspectoratul Fiscal de Stat – în limitele atribuțiilor conferite prin legi organice. În urma acestor controale, nu au fost constatate încălcări ale legislației aplicabile.

Cu toate acestea, Comisia a ignorat concluziile acestor autorități și și-a arogat atribuții care exced competențele legale, substituindu-se organelor de control specializate.

53. Această abordare contravine și prevederilor art. 139 alin. (4) din Codul administrativ, potrivit cărora actele administrative individuale trebuie respectate de către autoritatea publică emitentă, de alte autorități publice, de destinatarii acestora, precum și de terți.

54. Reclamantul susține că, în lipsa unei motivări explicite, reale și complete a deciziei, dreptul la contestarea actului în fața instanței de judecată devine iluzoriu, iar instanța nu poate suplini prin presupuneri justificarea deciziei autorității. Din această perspectivă, motivarea reprezintă o condiție esențială pentru legalitatea actului administrativ contestat.

55. Din analiza conținutului deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024, emisă de Comisia de evaluare, rezultă că această autoritate își fundamentează concluziile pe „intima convingere” formată în urma unei preținse cercetări multiaspectuale, complete și obiective a informațiilor, fără a conferi materialelor prezentate o valoare probatorie prestabilită, ci doar în măsura în care acestea sunt apreciate în mod unilateral de către Comisie.

56. Reclamantul consideră că, prin decizia nr. 32/2024, Comisia de evaluare a încălcat principiul egalității de tratament, întrucât a tratat în mod diferit cazuri similare. Această constatare reiese din analiza comparativă a motivărilor adoptate de Comisie în privința altor candidați la funcții în colegiile subordonate Consiliului Superior al Procurorilor, în cadrul cărora aspecte similare au fost apreciate favorabil, fără a se formula suspiciuni de neconformitate cu criteriile de integritate.

57. Reclamantul invocă faptul că Comisia de evaluare nu și-a exercitat în mod legal dreptul discreționar, în contextul unor situații similare soluționate în mod diferit. Astfel, decizia adoptată în privința sa este rezultatul unei aprecieri subiective și discriminatorii, fără indicarea unui motiv obiectiv care să justifice tratamentul diferențiat. Conform art. 137 alin. (3) și (4) din Codul administrativ, stările de fapt identice în esență trebuie tratate identic. O tratare neidentică este admisibilă doar în prezența unor rațiuni obiective și explicite. De asemenea, dacă într-un caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, în cazuri similare este obligată să procedeze la fel, cu excepția cazului în care declară în mod clar intenția de a-și modifica practica.

58. În speță, Comisia de evaluare a informat reclamantul cu privire la inițierea procedurii printr-un mesaj transmis la data de 21 decembrie 2023, solicitând completarea chestionarului privind integritatea etică și a declarației de avere și

interese personale pentru perioada de cinci ani, în temeiul art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022.

59. Ulterior, în perioada 15 iulie – 1 decembrie 2024, Comisia a adresat reclamantului cinci runde de întrebări, la care acesta a răspuns în termen. La data de 2 decembrie 2024, reclamantul a participat la audierea publică. Decizia nr. 32 a fost transmisă reclamantului la data de 27 decembrie 2024, fiind semnată electronic în aceeași zi, cu toate că actul poartă data formală de 18 decembrie 2024.

60. Această discrepanță ridică întrebări serioase asupra momentului real al emiterii deciziei și a momentului în care aceasta a dobândit valabilitate juridică, aspecte esențiale pentru calculul termenului de contestare și pentru validitatea procedurii.

61. În plus, reclamantul nu a fost informat cu privire la vreo decizie de prelungire a termenului general de 30 de zile prevăzut de art. 60 alin. (1) din Codul administrativ. Astfel, în absența unei notificări scrise care să justifice extinderea duratei procedurii, rezultă că Decizia nr. 32 a fost emisă cu depășirea termenului legal, ceea ce constituie o încălcare procedurală de natură să afecteze legalitatea actului administrativ contestat.

62. Având în vedere argumentele prezentate anterior, reclamantul consideră că Decizia Comisiei de evaluare a procurorilor nr. 32 din 18 decembrie 2024, privind candidatura sa, este lovită de nulitate absolută, întrucât a fost emisă cu încălcări grave ale dispozițiilor legale și procedurale, iar Comisia:

- nu și-a exercitat dreptul discreționar în conformitate cu limitele legale stabilite de Legea nr. 26/2022 și Codul administrativ;
- nu a luat în considerare toate faptele relevante prezentate de candidat;
- nu a acționat potrivit scopului pentru care i-a fost acordată competența discreționară;
- a emis decizia cu depășirea termenului legal prevăzut de art. 60 Cod administrativ, fără justificare ori notificare privind prelungirea acestuia.

63. Prin urmare, se solicită instanței de contencios administrativ să constate nelegalitatea deciziei contestate și să rețină următoarele încălcări esențiale comise de Comisie:

- interpretarea eronată și arbitrară a normelor de drept material care reglementează procedura de evaluare, în special a conceptelor juridice vagi și nedefinite utilizate ca temei al deciziei;
- stabilirea incorectă a situației de fapt și o apreciere subiectivă a probelor;
- aplicarea unui tratament inegal față de alți candidați aflați în situații similare, fără justificare obiectivă;
- ingerința disproporționată în drepturile fundamentale ale candidatului, în contradicție cu principiul proporționalității;

- exercitarea discreției procedurale într-un mod arbitrar și contrar jurisprudenței CEDO privind echitatea procedurilor administrative;
- afectarea gravă a securității raporturilor juridice printr-un act netransparent, inegal și instabil;
- încălcarea garanțiilor fundamentale ale procedurii administrative, cum ar fi: dreptul la o examinare completă a faptelor, dreptul la o decizie motivată, dreptul la o audiere efectivă, dreptul la colaborare în clarificarea stării de fapt și dreptul la o decizie întemeiată pe probe obiective;
- neaplicarea principiilor bunei administrări reglementate de Codul administrativ și consacrate prin art. 41 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene;
- interpretarea retroactivă și defavorabilă a normelor juridice în detrimentul candidatului.

64. Totodată, din conținutul deciziei contestate nu rezultă care dintre scopurile prevăzute de legiuitor în preambulul Legii nr. 26/2022 – și anume, sporirea integrității în organele de autoadministrare ale justiției și consolidarea încrederii publice în sistemul judiciar – ar fi fost urmărit prin soluția de nepromovare a evaluării aplicată în cazul reclamantului. Deși aceste scopuri sunt legitime, Comisia nu a indicat în mod clar care dintre ele a stat la baza deciziei, lipsind astfel justificarea finalității actului administrativ.

65. Mai mult, măsura aplicată – excluderea totală a candidatului din procedura de selecție pentru funcția de membru al Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor – apare ca fiind disproporționată și neadekvată în raport cu gravitatea redusă a faptelor reținute, neservind scopurilor declarate de lege și afectând în mod nejustificat dreptul fundamental de a candida și de a fi ales.

66. Având în vedere contextul instituțional privind disfuncționalitatea temporară a organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor la momentul adoptării deciziei contestate, precum și faptul că faptele imputate reclamantului sunt minore și nu se încadrează în sfera motivelor serioase și obiective de nepromovare, măsura excluderii sale din procedura de selecție nu doar că este nejustificată, dar reprezintă o ingerință ilegală și neproportională în drepturile garantate ale acestuia. Această măsură nu servește scopurilor urmărite prin Legea nr. 26/2022 și nu contribuie la buna funcționare a organelor de autoadministrare, ci dimpotrivă, le afectează prin eliminarea arbitrară a unor candidați eligibili.

67. Reclamantul și-a întemeiat cererea de contestare pe prevederile art. 119, 166–168, 174, 177 din Codul de procedură civilă, coroborat cu dispozițiile art. 20, 93, 171–172, 177, 189, 206 alin. (1) lit. a), 211–212 din Codul administrativ, precum și în temeiul art. 216, 219, 219¹, 220 din Codul civil și art. 13–14 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării

candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

Cerere de contestare împotriva deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024, cu amendamente din 27 ianuarie 2025 (f.d. 130-136, Vol. I)

68. Prin Decizia nr. 32 din 18 decembrie 2024, Comisia de evaluare a stabilit că reclamantul Corneliu Popescu, candidat la funcția de membru în Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, nu întrunește criteriile de integritate, reținând „dubii serioase” privind respectarea criteriilor de integritate etică și financiară și, în consecință, că nu promovează evaluarea.

69. Reclamantul arată că a primit copia Deciziei Comisiei din 18 decembrie 2024, semnată electronic de președinte la 27 decembrie 2024, prin poșta electronică la data de 27 decembrie 2024. Ulterior, la 29.01.2025, la ora 17:05, i-a fost comunicată Decizia nr. 32 din 18 decembrie 2024 cu „Amendamentele” din 27 ianuarie 2025, semnată electronic de vicepreședintele Comisiei la ora 16:48 în aceeași zi. (Notă: în unele mențiuni figurează anul „2024” pentru semnătura electronică din 29.01; reclamantul indică faptul că aceasta pare a fi o eroare materială, data corectă fiind 29 ianuarie 2025.)

70. Reclamantul nu este de acord cu decizia, pe care o apreciază ca fiind ilegală și nemotivată, întemeiată pe presupuneri ale membrilor Comisiei, fără suport legal și probatoriu adecvat, precum și adoptată cu încălcarea flagrantă a procedurii reglementate de Codul administrativ.

71. La 30 ianuarie 2025, reclamantul a solicitat în scris Comisiei să indice temeiul normativ expres (articol din Legea nr. 26/2022 și/sau punct din Regulamentul de activitate al Comisiei) care prevede noțiunea și procedura „Amendamentelor”. Până în prezent, nu a fost recepționat niciun răspuns.

Cerere privind concretizarea pretențiilor (f.d. 5-8, Vol. II)

72. La data de 11 august 2025, în vederea executării notificării din 21 iulie 2025, emisă în cauza nr. 3-38/24, reclamantul a înaintat cerere prin care a precizat pretențiile formulate în cadrul contestației depuse împotriva Deciziei Comisiei de Evaluare nr. 32 din 18 decembrie 2024.

73. Reclamantul a indicat că menține și susține în integralitate temeiurile de fapt și de drept expuse în contestația inițială.

74. Reclamantul confirmă că, prin Ordinul Procurorului General din 4 iunie 2024, a fost eliberat din organele procuraturii începând cu 6 iunie 2025, fiindu-i calculate toate drepturile salariale și indemnizația unică de concediere.

75. Atât din ordinul menționat, cât și din cererea de eliberare din funcție depusă de reclamant rezultă că încetarea raporturilor de serviciu a fost determinată de notificarea adresată acestuia la 8 mai 2025 privind inițierea procedurii de vetting.

76. Reclamantul arată că, în ipoteza anulării actului contestat la Curtea Supremă de Justiție — Decizia Comisiei de Evaluare nr. 32 din 18 decembrie 2024 — cauză aflată în deliberare din 17 februarie 2025, acesta ar fi continuat să exercite funcția de procuror până în prezent, neexistând obiecții din partea conducerii Procuraturii Generale sau a PCCOCS cu privire la activitatea sa.

77. Reclamantul solicită instanței să ia act de prezenta precizare a pretențiilor, în vederea soluționării contestației conform legii.

78. Reclamantul subliniază că a fost notificat cu privire la inițierea procedurii de vetting de către aceeași Comisie de evaluare a procurorilor, în componență identică de șase membri, care a adoptat Decizia nr. 32 din 18 decembrie 2024.

79. În cererea de demisie, procurorul Corneliu Popescu a arătat că nu este posibil ca aceleași persoane — prin analogie cu interdicția aplicabilă instanțelor judecătorești — să se pronunțe de două ori asupra acelorași circumstanțe referitoare la aceeași persoană; această obiecție a fost ignorată de Comisie.

80. În esență, acțiunea promovată de reclamant reprezintă o acțiune în obligare, având ca obiect anularea Deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024 și dispunerea reevaluării candidatului Corneliu Popescu.

81. Reclamantul arată că menținerea pe rol a cauzei, ulterior faptelor intervenite, este justificată de necesitatea asigurării unei protecții jurisdicționale efective a drepturilor sale. Folosul practic (interesul legitim) constă în obținerea anulării Deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale procurorilor nr. 32 din 18 decembrie 2024 și, corelativ, în dispunerea reevaluării.

82. Situația descrisă reflectă o acțiune de contencios administrativ ce vizează, în principal, anularea actului administrativ individual și, în subsidiar, obligarea autorității la efectuarea reevaluării. Continuarea judecății pentru aceleași motive este întemeiată pe existența unui interes legitim actual al reclamantului Corneliu Popescu de a obține o soluție favorabilă de evaluare.

83. Fundamentul acestei acțiuni rezidă în necesitatea acordării unei protecții efective împotriva actelor administrative individuale pretins nelegale ale autorităților publice, prin înlăturarea efectelor acestora și prin restabilirea legalității. Acțiunea în obligare — în sensul dispunerii reevaluării — reprezintă un mijloc specific de protecție în contenciosul administrativ, justificat de logica juridică a cauzei și de exigența realizării efective a dreptului încălcat.

84. Analizând conținutul notificării din 21 iulie 2025, emisă în cauza nr. 3-38/24, prin care s-a solicitat reclamantului să indice dacă își menține acțiunea și să precizeze în concret dreptul subiectiv pretins încălcat „în contextual demisiei din funcție”, reclamantul observă că formularea lasă impresia — involuntar — că, odată cu încetarea raporturilor de serviciu, niciun drept al său nu ar mai fi afectat, neputând pretinde vreo funcție în organele de autoadministrare ale procurorilor din subordinea CSP. Reclamantul contestă această premisă și menține că interesul său legitim actual constă în anularea Deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024 a Comisiei independente de evaluare și în asigurarea reabilitării profesionale printr-o reevaluare conformă legii.

85. Reclamantul atrage atenția că organele de autoadministrare ale procurorilor din subordinea CSP au fost constituite integral la Adunarea Generală a procurorilor din 11 februarie 2025 și își desfășoară activitatea. În consecință, chiar dacă ar fi continuat să dețină funcția de procuror, o eventuală evaluare pozitivă ulterioară nu ar fi afectat componența organelor deja formate, ci ar fi produs exclusiv efecte reparatorii individuale (reabilitarea reputației profesionale și înlăturarea consecințelor unui act administrativ nelegal). Prin urmare, interesul legitim al reclamantului rămâne actual și efectiv.

86. În susținerea poziției sale, reclamantul invocă Decizia din 26 iunie 2025 pronunțată asupra contestației formulate de Ion Chirtoacă împotriva Deciziei nr. 13 din 21 mai 2024 a Comisiei independente de evaluare (Dosarul nr. 3-11/24; nr. PIGD 2-24070878-01-3-01072024), prin care instanța a constatat promovarea procedurii de pre-vetting de către petent. Deși această constatare nu a afectat activitatea ulterioară a Consiliului Superior al Magistraturii, deja constituit, ea a asigurat reabilitarea persoanei evaluate. Reclamantul solicită un remediu analog: anularea Deciziei nr. 32/18.12.2024 și dispunerea reevaluării sale în condiții de legalitate și imparțialitate.

87. Suplimentar, reclamantul invocă practica Curții Supreme de Justiție — Decizia din 20 octombrie 2021, în cauza de contencios administrativ nr. 3r-311/21, Sergiu Furdui împotriva CSM — pentru a evidenția că demisia din funcție nu înlătură, prin ea însăși, interesul legitim de a obține controlul de legalitate asupra unui act administrativ deja emis și nici nu împiedică acordarea unei protecții jurisdicționale efective. În speță, menținerea acțiunii este justificată de necesitatea înlăturării efectelor unui act pretins nelegal și de realizarea dreptului la o evaluare obiectivă, imparțială și conformă exigențelor legii.

88. Reclamantul invocă jurisprudența Curții Supreme de Justiție în cauza nr. 3r-312/21, având ca obiect acțiunea de contencios administrativ formulată de Oxana Robu împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, privind contestarea

unui act administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii unui act administrativ individual favorabil. În acea speță, instanța a reținut că, în esență, scopul acțiunii în contestare constă în anularea unui act administrativ individual care aduce atingere unui drept sau unui interes legitim. Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat ca nefondate concluziile primei instanțe potrivit cărora acțiunea în obligare ar fi „consumată” prin emiterea ulterioară a hotărârii CSM privind propunerea de numire în funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție. S-a subliniat că, potrivit art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, admisibilitatea acțiunii este condiționată de invocarea încălcării unui drept; în aceste condiții, reclamantul a justificat menținerea admisibilității acțiunii și neradierea acesteia de pe rol.

89. Prin analogie, reclamantul Corneliu Popescu arată că și în prezenta cauză persistă interesul legitim actual pentru controlul de legalitate al actului contestat, iar intervenirea unor acte ulterioare nu „consumă” acțiunea și nu înlătură dreptul la protecție jurisdicțională efectivă prin anularea actului nelegal și, după caz, obligarea la emiterea unui act conform legii.

Cerere privind concretizarea pretențiilor (f.d. 15-16, Vol. II)

90. La data de 14 august 2025, reclamantul, prin reprezentantul său, avocatul Rodion Tocan, a transmis prin poșta electronică cerere de concretizare prin care a arătat că, prin cererea din 11 august 2025, a fost adusă la cunoștința instanței poziția procesuală lui Corneliu Popescu; a menționat că, în ședința din 12 august 2025, părțile și-au expus punctele de vedere; iar, ulterior, în urma studierii practicii recente a Curții Supreme de Justiție — în special Decizia din 4 decembrie 2024 în cauza Munteanu Dorin vs. CSM (dosarul nr. 3ra-790/22) — a constatat existența unei abordări jurisprudențiale diferite în spețe similare.

91. În forma inițială, acțiunea a avut natura unei acțiuni în obligare, având ca obiect anularea Deciziei Comisiei independente de evaluare nr. 32 din 18 decembrie 2024 și dispunerea reevaluării candidatului Corneliu Popescu. În contextul încetării raporturilor de serviciu, acest petit devine lipsit de utilitate practică, motiv pentru care remediul procesual adecvat este constatarea.

92. Continuarea procesului de contencios administrativ este justificată de necesitatea asigurării unei protecții jurisdicționale efective a drepturilor persoanei. Folosul practic (interesul legitim) constă în înlăturarea efectelor actului administrativ pretins nelegal și în reabilitarea reputației profesionale a reclamantului, prin stabilirea situației juridice corecte.

93. În consecință, reclamantul solicită:

- a) constatarea nulității/ineficacității Deciziei Comisiei independente de evaluare nr. 32 din 18 decembrie 2024;

- b) constatarea că reclamantul avea dreptul la o decizie favorabilă de evaluare, în condiții de legalitate, imparțialitate și respectare a garanțiilor procedurale.

94. Fundamentul unei asemenea acțiuni în constatare rezidă în acordarea unei protecții efective împotriva actelor administrative individuale pretins ilegale, atunci când acțiunea în obligare este „consumată” din punct de vedere practic; aceasta decurge din logica juridică a speței și din necesitatea apărării efective a drepturilor subiective ale reclamantului.

95. Reclamantul arată că demersul procesual urmărit vizează continuarea acțiunii în obligare inițial formulate și, prin urmare, se circumscrie unei „acțiuni de continuare a procesului”. Totuși, aceasta nu reprezintă o „subcauză” a acțiunii în anulare sau a acțiunii în obligare, întrucât nu poate fi utilizată pentru a solicita obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual. Spre deosebire de acțiunea în obligare, prezenta acțiune are ca obiect constatarea nelegalității actului administrativ deja emis și stabilirea faptului că reclamantul era îndreptățit la un act administrativ individual favorabil. Din perspectiva naturii juridice, acțiunea aparține categoriei acțiunilor în constatare, justificată de situațiile practice ce impun acordarea unei protecții jurisdicționale efective.

B. Poziția pârâtei (f.d. 68-75, Vol. I):

96. Prin referința depusă la data de 24 ianuarie 2025, Comisia de evaluare a procurorilor a solicitat respingerea cererii de contestare formulate de Corneliu Popescu, calificând-o ca fiind neîntemeiată.

97. În motivarea poziției procesuale, pârâta – Comisia de evaluare a procurorilor – a susținut că, în speță, a executat cu diligență și bună-credință obligațiile care îi revin în temeiul Legii nr. 26/2022. În special, în momentul în care au fost identificate anumite neclarități, Comisia a oferit reclamantului posibilitatea de a le clarifica prin prezentarea de date și informații suplimentare, în conformitate cu art. 10 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, asigurându-i un termen rezonabil în acest scop. Pârâta a subliniat că reclamantul a utilizat această posibilitate, furnizând informațiile solicitate, iar acestea au fost luate în considerare în cadrul evaluării. Astfel, Comisia consideră că reclamantului i-a fost asigurat pe deplin dreptul de a înlătura orice suspiciuni privind integritatea sa.

98. Totodată, Comisia a precizat că, potrivit cadrului legal, sarcina probei se transferă asupra candidatului în anumite etape ale procesului de evaluare. Dacă inițial Comisia are obligația de a colecta date și informații relevante, în baza art. 6 și art. 7 din Legea nr. 26/2022, ulterior, în cazul apariției unor neclarități, candidatul are posibilitatea, potrivit art. 10 alin. (7), să furnizeze date și explicații suplimentare.

99. Potrivit art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, prezentarea acestor informații constituie un drept al candidatului, iar neexercitarea sa – prin omisiune, refuz sau transmiterea unor date incomplete – poate conduce, în temeiul art. 13 alin. (5), la concluzia că există dubii serioase privind întrunirea criteriilor de integritate.

100. Pârâta susține că acest transfer al sarcinii probațiunii nu reprezintă o încălcare a drepturilor fundamentale ale candidatului, ci o măsură proporțională și legală, menită să garanteze desfășurarea obiectivă și eficientă a procesului de evaluare.

101. În susținerea poziției sale, pârâta a invocat și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (CtEDO), potrivit căreia transferul sarcinii probațiunii asupra candidatului, în contextul procedurilor de evaluare, nu contravine în sine garanțiilor prevăzute de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

102. CtEDO a reiterat constant că articolul 6 din Convenție nu reglementează admisibilitatea probelor și nici modul de evaluare al acestora, aceste aspecte fiind de competența legislativă și jurisdicțională a statelor membre (a se vedea: *García Ruiz v. Spania* [GC], nr. 30544/96, § 28, CEDO 1999-I).

103. De asemenea, în cauza *Gogitidze și alții împotriva Georgiei* (nr. 36862/05, § 122, 12 mai 2015), Curtea a statuat că nu este arbitrar ca, în cadrul procedurilor civile, sarcina probei să fie transferată asupra reclamantului după ce autoritatea administrativă a pus la dispoziția acestuia constatările preliminare și accesul la dosar. O concluzie similară a fost formulată și în cauza *Grayson și Barnham împotriva Regatului Unit* (nr. 19955/05 și 15085/06, §§ 37–49, 23 septembrie 2008), în contextul procedurilor de confiscare în cauze penale.

104. Mai recent, în cauza *Xhoxhaj împotriva Albaniei* (nr. 15227/19, §§ 352–353), Curtea a constatat că, în contextul evaluării bunurilor acumulate de către un judecător pe durata activității sale profesionale, neprezentarea de către solicitant a documentelor justificative care ar demonstra imposibilitatea obiectivă de a proba caracterul licit al veniturilor partenerului de viață, precum și propria omisiune de a declara un bun dobândit, nu a constituit o încălcare a principiului securității juridice și, implicit, nici a art. 6 § 1 din Convenție.

105. Prin urmare, Comisia de evaluare consideră că reglementarea națională privind sarcina probațiunii și aplicarea acesteia în cadrul procedurii de evaluare nu aduce atingere drepturilor fundamentale ale candidatului, fiind compatibilă cu standardele stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

106. Pârâta susține că procedura de evaluare a integrității și decizia emisă în privința reclamantului nu afectează statutul său profesional, întrucât: obiectul mandatului Comisiei este expres determinat prin lege.

107. Potrivit art. 3 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare efectuează evaluarea integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, inclusiv în Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor. Prin urmare, Comisia nu exercită atribuțiile niciunei alte autorități publice – inclusiv ale organelor de urmărire penală – și nu le substituie în competențele acestora.

108. În speță, Comisia arată că și-a exercitat strict mandatul legal, iar în dispozitivul Deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024 a constatat, conform art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, că reclamantul nu întrunește criteriile de integritate etică și financiară, întrucât s-au identificat dubii serioase în acest sens, care nu au fost înlăturate.

109. Întinderea mandatului Comisiei este limitată la verificarea integrității. Conform art. 8 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, Comisia este abilitată să verifice integritatea etică și financiară a candidaților, în raport cu criteriile stabilite de art. 8 alin. (2) și alin. (4) din aceeași lege. Art. 13 alin. (5) prevede că un candidat nu promovează evaluarea dacă există dubii serioase privind conformitatea acestuia cu cerințele de integritate și dacă aceste dubii nu sunt înlăturate.

110. Pârâta afirmă că a aplicat în mod corect acest cadru juridic, oferindu-i reclamantului posibilitatea de a elimina suspiciunile existente, prin transmiterea de informații și documente suplimentare. În toate adresările sale – din 24 iulie, 13 septembrie, 5 noiembrie, 18 noiembrie și 27 noiembrie 2024 – Comisia a indicat temeiurile legale și a acordat oportunitatea concretă de prezentare a explicațiilor și a probelor.

111. Efectele juridice ale deciziilor Comisiei sunt expres și limitativ stabilite de lege. Art. 13 alin. (6) din Legea nr. 26/2022 prevede că decizia de nepromovare a evaluării constituie temei juridic exclusiv pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia poate fi transmisă altor autorități competente doar pentru examinarea eventualelor încălcări, fără a avea însă valoare probantă în alte proceduri sau procese.

112. În continuare, pârâta invocă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, reținând că o atingere adusă reputației trebuie să atingă un anumit prag de gravitate pentru a intra sub incidența protecției conferite de art. 8 din Convenție (dreptul la viață privată). Astfel, în cauza Denisov v. Ucraina [MC], 25 septembrie 2018, § 112, Curtea a stabilit că afectarea reputației profesionale trebuie să fie suficient de gravă pentru a aduce atingere vieții private.

113. În mod similar, în decizia Bala v. Albania, 9 aprilie 2024, § 57, CtEDO a arătat că, în cazul invocării unei atingeri asupra vieții private ca urmare a unei măsuri administrative, reclamantul trebuie să demonstreze: atingerea unui prag substanțial de gravitate; existența unor consecințe foarte grave asupra vieții sale private; o legătură cauzală directă între măsura contestată și prejudiciul invocat.

114. În aceste condiții, revine reclamantului sarcina de a demonstra că efectele deciziei de nepromovare a evaluării au fost de natură să-i afecteze într-un mod semnificativ și disproporționat reputația profesională și viața privată.

115. Evaluarea integrității nu afectează statutul profesional al candidatului, iar publicarea deciziei este opțională. Pârâta susține că reclamantul își poate continua nestingherit cariera profesională și exercitarea activității în funcția ocupată, deoarece evaluarea efectuată de Comisie nu vizează aptitudinile profesionale și nu produce consecințe asupra statutului său de procuror.

116. În conformitate cu art. 13 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, candidatul are posibilitatea de a refuza publicarea deciziei de nepromovare. În lipsa unei notificări în acest sens, transmise Comisiei în termen de 48 de ore de la momentul expedierii deciziei, aceasta urmează a fi publicată în formă depersonalizată, cu păstrarea numelui și prenumelui. În speță, reclamantul a notificat Comisia despre refuzul publicării, astfel încât Decizia nr. 32/2024 nu a fost făcută publică.

117. Pârâta invocă, în susținerea poziției sale, nota informativă la proiectul Legii nr. 26/2022, potrivit căreia rezultatul evaluării integrității candidaților la funcțiile de membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor și ale organelor specializate ale acestora nu produce efecte asupra carierei profesionale a acestora în calitate de judecători sau procurori. Aceasta precizează că evaluarea vizează exclusiv funcția pentru care se candidează și nu reprezintă o apreciere a competențelor profesionale ale candidaților.

118. În conformitate cu art. 71 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, interpretarea normelor legale trebuie realizată și prin raportare la nota informativă care a însoțit proiectul actului normativ.

119. Prin urmare, Comisia conchide că evaluarea realizată în temeiul Legii nr. 26/2022, inclusiv Decizia pronunțată în privința reclamantului, nu a afectat drepturile și interesele sale legale și nu poate fi considerată o ingerință în cariera profesională a acestuia.

120. În urma procesului de evaluare a integrității etice și financiare, desfășurat în temeiul Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare constată exclusiv existența sau inexistența unor dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate. Această apreciere se bazează pe analiza

documentelor și informațiilor furnizate de candidat și de terți, în cadrul procedurii legale.

121. Prin urmare, decizia Comisiei nu are ca obiect stabilirea unei certitudini privind conformitatea sau neconformitatea candidatului cu cerințele de integritate prevăzute de lege, ci reprezintă o apreciere motivată, întemeiată pe convingerea internă a Comisiei, referitoare la existența sau lipsa unor îndoieli serioase. În consecință, anumite circumstanțe de fapt: pot fi suficiente pentru a concluziona asupra existenței unor dubii serioase privind integritatea, dar, concomitent, pot fi insuficiente pentru a justifica constatarea expresă a lipsei de integritate.

122. Această distincție fundamentală este reflectată și în dispozițiile art. 13 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, potrivit căreia decizia de nepromovare a evaluării constituie temei juridic doar pentru neadmiterea candidatului în cadrul alegerilor sau concursurilor, fără a avea valoare probatorie în alte proceduri sau procese.

123. Caracterul limitat al efectelor deciziei este confirmat și de Opinia comună a Comisiei de la Veneția și Direcției Generale pentru Drepturile Omului și Statul de Drept a Consiliului Europei (Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021, pct.14), potrivit căreia: „Controalele de integritate aplicabile candidaților la funcții în cadrul CSM, CSP și organelor specializate ale acestora reprezintă un proces de filtrare, nu un proces de verificare judiciară”, astfel încât „acestea pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, ca realizând un echilibru între beneficiile măsurii – în privința consolidării încrederii în justiție – și potențialele sale efecte negative.”

124. Așadar, Comisia nu are rolul unei instanțe de judecată și nu stabilește existența unei abateri, nereguli sau încălcări, ci doar evaluează dacă există îndoieli serioase în raport cu criteriile prevăzute de art. 8 din Legea nr. 26/2022. În consecință, Comisia nu are obligația de a demonstra încălcarea regimului juridic al declarării averii sau al conflictelor de interese, această competență aparținând altor autorități de control.

125. În concluzie, Decizia Comisiei de evaluare reprezintă exclusiv o constatare administrativă a existenței unor dubii serioase privind integritatea financiară și etică a candidatului și nu echivalează cu o concluzie juridică privind lipsa conformității acestuia cu normele legale.

126. Pretențiile reclamantului se bazează, în mod eronat, pe dispozițiile generale ale Codului administrativ, în special cele din Cartea I (Dispoziții generale) și Cartea II (Procedura administrativă). Or, în cauza de față sunt incidente prevederile speciale ale Legii nr. 26/2022, care reglementează distinct și exhaustiv procesul de evaluare a integrității candidaților la funcțiile din organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor.

127. Astfel, potrivit art. 14 alin. (6) din Legea nr. 26/2022: „Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.”

128. Din interpretarea acestei norme rezultă că doar Cartea III a Codului administrativ – cea privind procedura contenciosului administrativ – este aplicabilă cauzelor având ca obiect contestarea deciziilor Comisiei de evaluare; Cartea II a Codului administrativ, care reglementează procedura administrativă în fața autorităților publice, nu este aplicabilă în procedura desfășurată de Comisie, întrucât aceasta nu este o autoritate publică în sensul Codului administrativ.

129. Această concluzie este confirmată expres de art. 4 alin. (4) din Legea nr. 252/2023, care prevede: „Comisiile de evaluare [inclusiv Comisia de evaluare a procurorilor] nu sunt autorități publice în sensul prevederilor Codului administrativ.”

130. Prin urmare, activitatea Comisiei de evaluare nu este reglementată de dispozițiile Codului administrativ care vizează procedura administrativă, ci de prevederile Legii nr. 26/2022 și Regulamentele proprii.

131. Afirmația reclamantului potrivit căreia evaluarea sa nu ar avea legătură cu posibile suspiciuni de corupție este irelevantă, întrucât art. 8 din Legea nr. 26/2022 stabilește că evaluarea integrității vizează atât integritatea etică, cât și cea financiară.

132. Conform art. 8 alin. (2) lit. b) din aceeași lege: „Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă... în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017.”

133. Așadar, suspiciunile rezonabile privind fapte de corupție constituie doar unul dintre elementele avute în vedere în cadrul evaluării, fără a fi exclusiv determinant. Evaluarea se referă la o paletă mai largă de aspecte privind comportamentul etic și conduita financiară a candidatului.

134. Reclamantul susține, în mod neîntemeiat, că sarcina probei a fost transferată în mod abuziv către el, cu încălcarea dispozițiilor art. 93 din Codul administrativ. Or, Legea nr. 26/2022 reglementează în mod expres acest aspect, stabilind că:

135. Comisia este obligată, în faza incipientă, să colecteze date și informații din surse oficiale (art. 6 și art. 7);

136. În momentul apariției unor dubii sau neclarități, Comisia este autorizată să solicite candidatului informații suplimentare, în temeiul art. 10 alin. (7) din lege;

137. Prezentarea acestor date este un drept al candidatului (art. 12 alin. (4)), însă neexercitarea acestuia sau prezentarea unor date incomplete ori neconcludente poate conduce, în temeiul art. 13 alin. (5), la constatarea existenței unor dubii serioase privind conformitatea cu criteriile de integritate.

138. Prin urmare, în temeiul legii speciale, sarcina probațiunii este transferată către candidat în mod legitim, iar această reglementare nu contravine drepturilor sale procesuale, ci, dimpotrivă, îi oferă posibilitatea de a contribui activ la clarificarea situației sale și la eliminarea dubiilor formulate.

139. Cu referire la aspectul achiziționării celor două apartamente, Comisia constată că reclamantul reiterează pozițiile exprimate anterior pe parcursul evaluării, fără însă a înlătura, prin prezentarea unor probe concludente, dubiile existente cu privire la acest subiect.

140. Astfel, reclamantul a continuat să invoce explicații contradictorii, susținând că prețul unuia dintre imobile ar fi fost mai redus datorită relațiilor profesionale ale tatălui său – avocat cu o activitate de peste 40 de ani – cu diferiți juriști care ar fi acordat asistență juridică companiei de construcții. În plus, a indicat că plata a fost efectuată integral în numerar la contabilitatea companiei, și nu în rate pe parcursul a 10 ani, iar imobilul a fost achiziționat în faza de construcție, urmând o perioadă de circa un an și jumătate până la darea acestuia în exploatare.

141. Cu toate acestea, chiar reclamantul a confirmat că tatăl său nu a oferit niciodată asistență juridică companiei de construcții, ceea ce contrazice raționamentul invocat privind un eventual preț preferențial. Totodată, susținerea referitoare la plata în numerar a fost formulată abia la etapa audierii, nefiind însoțită de probe documentare, aspect ce contribuie la consolidarea dubiilor Comisiei cu privire la sursa mijloacelor financiare.

142. În plus, compania de construcții nu a transmis informații cu privire la valoarea tranzacțiilor sau la eventuale reduceri aplicate în cazul reclamantului, lipsa acestor date constituind un element suplimentar în generarea dubiilor.

143. În acest context, este relevantă jurisprudența Curții Supreme de Justiție, potrivit căreia: „Potrivit spiritului Legii nr. 26/2022, Comisia de evaluare nu constată dacă un candidat întrunește sau nu criteriile de integritate și/sau existența unor încălcări, ci doar existența sau lipsa unor circumstanțe faptice suficiente pentru a concluziona asupra existenței unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu criteriile legale de integritate sau, după caz, insuficiente pentru a

constata lipsa de conformitate. [...] Comisia doar constată existența dubiilor serioase, dubii care pot fi generate de anumite neclarități sau chiar de lipsa de informații sau probe. Revine candidatului obligația pozitivă de a furniza Comisiei informații și probe apte să înlăture aceste dubii. În caz contrar, atitudinea pasivă a candidatului determină transformarea dubiilor în dubii serioase, care, potrivit art. 8 și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, conduc la nepromovarea evaluării.”

144. Prin urmare, lipsa unor informații sau clarificări concludente în privința sursei fondurilor și a condițiilor achiziției celor două apartamente justifică existența dubiilor serioase privind integritatea financiară a reclamantului, iar în asemenea situații, comportamentul activ, diligent și cooperant al candidatului este esențial pentru clarificarea suspiciunilor formulate.

145. Argumentul reclamantului potrivit căruia Comisia de evaluare ar fi examinat circumstanțe ce țin de o perioadă nelimitată în timp este neîntemeiat.

146. În fapt, Comisia a analizat aspectele legate de achiziționarea de către persoane apropiate reclamantului a două apartamente și, respectiv, obținerea ulterioară de către acesta a dreptului de proprietate asupra acestor bunuri. Evenimentele respective s-au desfășurat în anii 2017, 2018 și 2020, adică în interiorul perioadei prevăzute de lege pentru evaluarea integrității financiare.

147. Potrivit art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26/2022: „Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă [...] Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.”

148. Prin urmare, perioada supusă evaluării este expres determinată de legiuitor și este limitată la ultimii 15 ani anteriori evaluării, fără a exista posibilitatea examinării unor fapte dincolo de acest interval temporal.

149. Totodată, reclamantul redă în mod eronat conținutul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza *Xhoxhaj v. Albania*. Din contra, atât această hotărâre a CtEDO, cât și Decizia Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 42/2023, susțin legitimitatea și necesitatea unei perioade extinse de evaluare.

150. Astfel, Curtea Constituțională a reținut următoarele: „Pentru ca Consiliul Superior al Magistraturii să-și exercite atribuțiile constituționale [...] este justificată evaluarea integrității candidaților pe o perioadă de 15 ani, întrucât aceasta asigură verificarea reputației profesionale și a integrității personale a candidaților.”

151. De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut în cauza *Xhoxhaj v. Albania* că: „Stabilirea unei perioade extinse de evaluare urmărește obiective legitime, precum asigurarea securității juridice, caracterul definitiv al

deciziilor și protejarea autorităților de revendicări greu de combătut. Totodată, evaluările de integritate presupun o anumită flexibilitate, având în vedere natura cumulativă a bunurilor personale și familiale pe parcursul unei cariere profesionale, ceea ce justifică o perioadă mai lungă de analiză decât în cazul procedurilor disciplinare obișnuite.”

152. Prin urmare, contrar celor afirmate de reclamant, atât legislația națională, cât și jurisprudența relevantă a Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului justifică în mod clar și temeinic stabilirea unei perioade de 15 ani pentru evaluarea integrității financiare a candidaților. Evaluarea efectuată de Comisie în cazul de față s-a încadrat în acest termen legal, fiind în deplină conformitate cu prevederile Legii nr. 26/2022.

153. Susținerea reclamantului potrivit căreia Comisia și-ar fi atribuit rolul instanței de judecată este vădit neîntemeiată.

154. În realitate, competența Comisiei de evaluare este expres prevăzută de Legea nr. 26/2022, în special de art. 3 alin. (1), care stabilește că: *„Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor efectuează evaluarea integrității candidaților la funcția de membru în organele prevăzute la art. 2 alin. (1)”*, inclusiv în cadrul Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.

155. Prin urmare, Comisia acționează strict în limitele competențelor conferite de lege, fără a substitui atribuțiile vreunei autorități publice, inclusiv ale organelor de urmărire penală sau ale instanțelor de judecată.

156. În speță, Comisia a respectat cu strictețe obiectul mandatului său legal, reținând în mod expres în dispozitivul Deciziei că: *„candidatul nu întrunește criteriile de integritate etică și financiară, întrucât s-au constatat dubii serioase privind respectarea acestora și, prin urmare, nu promovează evaluarea.”*

157. Această formulare este conformă cu prevederile art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, care statuează că: *„Dacă în urma evaluării se constată dubii serioase privind întrunirea criteriilor de integritate etică sau financiară, candidatul nu promovează evaluarea.”*

158. Așadar, Comisia nu a constatat lipsa integrității candidatului în sens judiciar și nu a emis o hotărâre cu valoare juridică similară unei sentințe sau decizii judecătorești. Ea a exercitat un proces administrativ de evaluare, limitat la constatarea existenței sau inexistenței unor dubii serioase, conform standardului legal aplicabil.

159. În consecință, decizia adoptată de Comisie nu reprezintă o ingerință în atribuțiile instanțelor de judecată și nu poate fi considerată o depășire a mandatului legal.

160. Comisia a invocat că reclamantul reiterează, în mod formal, poziția exprimată în etapa evaluării, susținând că a utilizat automobilul respectiv doar ocazional. Cu toate acestea, el nu a prezentat probe concludente care să înlăture dubiile Comisiei în acest sens.

161. Din contră, Comisia a constatat o serie de circumstanțe care indică faptul că utilizarea automobilului de către reclamant a depășit cadrul unei folosințe ocazionale. Astfel: a fost încheiat un contract de comodat pe numele reclamantului, conferindu-i acestuia dreptul de utilizare a automobilului; în toate polițele de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto (RCA), precum și în polițele facultative de tip CASCO, reclamantul este indicat în calitate de asigurat principal; numele reclamantului apare în rapoartele de inspecție tehnică periodică referitoare la automobilul în cauză; au fost identificate multiple încălcări ale regulilor de circulație rutieră, comise cu automobilul respectiv de către reclamant.

162. Prin urmare, în lipsa unor probe concrete și credibile care să infirme aceste constatări, dubiile Comisiei privind utilizarea efectivă a automobilului de către reclamant rămân întemeiate și subzistă în contextul evaluării integrității financiare și etice.

163. Comparația formulată de reclamant cu privire la cauza Marcel Dimitraș este irelevantă în contextul prezentei cauze. În speța invocată, discuția s-a centrat pe valoarea diminuată declarată pentru un automobil, însă candidatul respectiv a prezentat explicații detaliate, coerente și susținute prin probe, care au permis Comisiei să înlăture dubiile existente. Mai exact, Comisia a reținut existența unor deficiențe tehnice ale automobilului, precum și faptul că acesta fusese achiziționat prin intermediul unei cunoștințe – aspecte documentate corespunzător.

164. În schimb, în cazul de față, reclamantul nu a furnizat explicații similare, convingătoare și susținute cu probe, astfel încât circumstanțele nu sunt comparabile, iar invocarea unei eventuale discriminări lipsite de temei.

165. În același sens, jurisprudența Curții Supreme de Justiție¹² este clară: „În ceea ce privește afirmația reclamantului potrivit căreia ar fi fost supus unui tratament diferențiat față de alți candidați evaluați pozitiv în situații similare, Completul specializat din cadrul Curții Supreme de Justiție constată că o asemenea afirmație nu a fost susținută prin probe. Instanței nu i-au fost prezentate situații comparabile identice sau aproape identice cu cea a reclamantului, care să permită o analiză în sensul susținerilor acestuia. Prin urmare, alegațiile

reclamantului privind un pretins exercițiu discreționar inegal al atribuțiilor de către Comisie sunt neîntemeiate”.

166. Rezultă, așadar, că invocarea cauzei Marcel Dimitraș nu poate servi ca temei valid pentru susținerea unei pretese încălcări ale principiului egalității sau ale altor drepturi procesuale.

167. Nu este pertinentă susținerea reclamantului potrivit căreia faptele analizate în cadrul procedurii de evaluare ar fi fost anterior verificate de către Autoritatea Națională de Integritate și Inspectoratul Fiscal de Stat, în limitele competențelor lor stabilite prin legi organice, fără a se constata vreo încălcare a legislației în vigoare.

168. Potrivit art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare nu este ținută de constatările altor autorități publice, întrucât: *„În aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)–(5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv”*. În consecință, existența unor acte emise de alte instituții care nu au constatat abateri nu exclude și nici nu limitează dreptul Comisiei de a identifica, în mod autonom, dubii serioase privind respectarea criteriilor de integritate.

169. Totodată, este nefondată critica reclamantului privind încălcarea principiului cercetării complete, obiective și multiaspectuale a informațiilor, garantat de art. 21 din Codul administrativ, întrucât – așa cum s-a arătat la pct. 4.1 – dispozițiile din Cartea II a Codului administrativ privind procedura administrativă nu sunt aplicabile activității Comisiei, reglementată de Legea nr. 26/2022.

170. Mai mult, Legea nr. 26/2022 prevede expres, la art. 10 alin. (9), că: *„Comisia de evaluare apreciază materialele acumulate după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisia de evaluare”*.

171. Prin urmare, orice alegații ale reclamantului referitoare la calitatea reglementărilor din Legea nr. 26/2022 ori la conținutul acesteia nu pot fi calificate drept vicii de procedură sau erori grave care să afecteze caracterul echitabil al procedurii ori să constituie circumstanțe determinante pentru promovarea evaluării.

C. Poziția părților în ședință publică:

172. În cadrul ședinței de judecată, reprezentanții reclamantului au susținut integral cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea cererii de contestare în sensul formulat.

173. Reprezentanții Comisiei de evaluare a procurorilor, prezenți în ședința de judecată au susținut argumentele invocate în referința depusă, solicitând respingerea cererii de contestare ca fiind neîntemeiată.

LEGISLAȚIA ȘI STANDARDELE RELEVANTE

174. În ceea ce privește cadrul normativ aplicabil, Completul de judecată special constată că reclamantul a susținut în contestație că dispozițiile Codului administrativ prevalează asupra prevederilor Legii nr. 26/2022. În acest context, Completul de judecată special subliniază că aplicarea Codului administrativ și determinarea limitelor sale reprezintă o chestiune de interpretare și aplicare a legii, asupra căreia are competența de a se pronunța Curtea Supremă de Justiție în cadrul examinării acțiunii în contencios administrativ (DCC nr. 163 din 1 decembrie 2022, §24; DCC nr. 2 din 18 ianuarie 2022, §19).

175. Art. 1 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor:

„Prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.”

176. Art. 2 alin. (1) lit. a) și (2) din Legea nr. 26/2022:

„Prevederile prezentei legi se aplică candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii.

În contextul evaluării candidaților menționați la alin. (1) este verificată și averea persoanelor apropiate candidaților, astfel cum acestea sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor menționate la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.”

177. Art. 2 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale:

„Persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Venit este orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atât în țară, cât și în străinătate.”

178. Art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate:

„Controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.”

179. Art. 10 alin. (1) lit. c) și d) și alin. (3) din Legea integrității nr. 82 din 25 mai 2017:

„Climatul de integritate instituțională se cultivă prin realizarea următoarelor măsuri:

c) respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

d) respectarea regimului juridic al conflictelor de interese;

Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin. (1) duce la compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, la afectarea interesului public și atrage declanșarea măsurilor de control al integrității în sectorul public de către autoritățile anticorupție responsabile sau alte autorități cu competențe specifice, precum și răspunderea conducătorilor entităților publice și a agenților publici, în modul stabilit de cap. VI.”

180. Art. 4 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022:

„Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

În activitatea sa, Comisia de evaluare se conduce de Constituția Republicii Moldova, de prezenta lege și de alte acte normative ce reglementează domeniile conexe activității sale. Comisia de evaluare funcționează în baza regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către aceasta.”

181. Art. 8 alin. (4)-(6) din Legea nr. 26/2022:

„Se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate financiară dacă:

a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;

b) Comisia de evaluare constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia de evaluare verifică:

a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;

b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;

d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art.2 alin. (2);

e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;

f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;

g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acestora.

În aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)–(5) și în luarea unor decizii cu privire la acestea, Comisia de evaluare nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv.”

182. Art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022:

„Candidatul are următoarele drepturi:

a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale;

b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;

c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere;

d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior;

e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.”

183. Art. 13 alin. (5) și (6) din Legea nr. 26/2022:

„Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată.

Decizia privind nepromovarea evaluării constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Decizia se expediază organelor competente potrivit legii pentru examinarea încălcărilor depistate, însă constatările din decizie nu au o valoare probantă pentru orice alte proceduri sau procese.”

184. Art. 14 alin. (1), (6), (8) lit. a) și (9) din Legea nr. 26/2022:

„Decizia Comisiei de evaluare poate fi contestată de către candidatul evaluat în termen de 5 zile de la data recepționării de către acesta a deciziei motivate, fără respectarea procedurii prealabile.

Cererea de contestare a deciziei Comisiei de evaluare se judecă în conformitate cu procedura prevăzută în Codul administrativ, cu excepțiile stabilite prin prezenta lege, și nu are efect suspensiv asupra deciziilor Comisiei de evaluare, alegerilor sau concursului la care participă candidatul respectiv.

La examinarea cererii de contestare a deciziei Comisiei de evaluare, completul de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție poate adopta una dintre următoarele decizii:

a) respingerea cererii de contestare.

Decizia completului de judecată special din cadrul Curții Supreme de Justiție este irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se consideră emisă din momentul plasării

acesteia pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se notifică participanților în termen de 5 zile de la data emiterii.”

185. Art. 1 alin. (1) și (2) din Codul administrativ:

„Legislația administrativă reprezintă cadrul juridic principal prin care se asigură reglementarea raporturilor administrative la îndeplinirea activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia.

Anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.”

186. Evaluarea candidaților pentru funcțiile de membru în organele prevăzute la art. 2 alin. (1) din Legea nr. 26/2022 constituie, prin natura sa, un domeniu specific de activitate în sensul art. 2 alin. (2) din Codul administrativ. Deși acest cod stabilește o procedură administrativă și de contencios administrativ unitară, anumite aspecte pot fi reglementate prin norme legislative speciale, conform prevederilor art. 2 alin. (2) din Codul administrativ.

187. Art. 10 alin. (1) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017:

„Legea organică este actul normativ care reprezintă o dezvoltare a normelor constituționale și poate interveni în domeniile expres prevăzute de Constituție.”

188. Art. 7 alin. (3) din Legea nr. 100/2017:

„În cazul în care între două acte normative cu aceeași forță juridică apare un conflict de norme, se aplică prevederile ultimului act normativ adoptat, aprobat sau emis, cu excepția situațiilor prevăzute la art. 5 alin. (3) și (4).”

189. Preambulul Legii nr. 26/2022:

„În vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.”

190. Cu referire la marja de apreciere (dreptul discreționar) al Comisiei de evaluare, prin Avizul nr. 1069/2021 din 13 decembrie 2021 (§11), Comisia de la Veneția și Direcția Generală a Drepturilor Omului și Stat de Drept a Consiliului Europei (DGI) au observat că:

„Integritatea personală a membrilor care constituie Consiliile Superioare (de judecători și procurori) este un element esențial al naturii unor astfel de organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție – încredere în magistrați și în integritatea acestora. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației,

încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală și de competența și credibilitatea apartenenței sale.”

191. Comisia de la Veneția și Direcția Generală a Drepturilor Omului și Stat de Drept a Consiliului Europei au exprimat anterior, în alte contexte, opinia că situațiile critice din domeniul justiției, precum nivelurile extrem de ridicate de corupție, pot justifica măsuri la fel de radicale, cum ar fi un proces de verificare a judecătorilor în funcție. În cele din urmă, revine autorităților moldovenești responsabilitatea de a decide dacă situația actuală din sistemul judiciar constituie o bază suficientă pentru supunerea tuturor judecătorilor, procurorilor, precum și a membrilor CSM și CSP, unor evaluări extraordinare de integritate.

192. Potrivit Obiectivului 1.2. din Direcția strategică I „Consolidarea integrității și responsabilității în sectorul justiției” din Legea pentru aprobarea Strategiei privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022-2025 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia nr. 211 din 6 decembrie 2021:

„Identificarea unor pârgii eficiente de întărire a independenței judecătorilor și a procurorilor urmează a fi corelată cu creșterea responsabilității și integrității acestora. Responsabilitatea și integritatea sunt printre principalele elemente de asigurare a încrederii cetățenilor în sistemul justiției și de garanție a derulării unor proceduri echitabile. Dezvoltarea și promovarea unei culturi a integrității judiciare constituie un element important în prevenirea corupției care este una dintre principalele amenințări în adresa societății și funcționării statului de drept.

În prezent, potrivit sondajelor realizate, corupția și lipsa de integritate în sistemul judecătoresc sunt percepute de publicul larg la un nivel înalt. În Raportul privind al patrulea ciclu de evaluare a Moldovei, GRECO este profund îngrijorat de indicii potrivit cărora în funcția de judecător sunt numiți candidați care prezintă riscuri de integritate.

Comisia Internațională a Juriștilor, în Raportul misiunii de evaluare din 2018, accentuează importanța faptului ca corupția în sistemul judecătoresc să fie combătută prin măsuri ferme și, în mod prioritar, în deplină armonie cu principiile statului de drept și drepturile omului. Aceasta este îngrijorată de faptul că multe investigații penale par să fie concentrate mai degrabă pe suprimarea opoziției sau prevenirea părerilor disidente în sistemul judecătoresc decât pe eradicarea reală a corupției.

Este esențial ca actorii din cadrul sistemului justiției, individual și în colectiv, să respecte și să onoreze funcția deținută ca fiind un mandat public și să depună efort pentru a spori și menține încrederea publicului în sistem.”

193. În §34 din Avizul nr. 24 (2021) privind Evoluția Consiliilor Justiției și rolul acestora în sisteme judiciare independente și imparțiale, Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) a reamintit că:

„Procesul de selecție a membrilor unui Consiliu, inclusiv posibile campanii de către candidați ar trebui să fie transparente și să se asigure că calificările candidaților, în

special imparțialitatea și integritatea acestora sunt verificate. În opinia Comisiei de la Veneția și a Direcției Generale, ar trebui făcută o distincție între verificarea membrilor în exercițiu și „pre-verificarea” candidaților pentru o poziție în aceste organisme. Ca o chestiune de principiu, securitatea pe termen determinat al mandatelor membrilor organelor (constituționale) are scopul de a asigura independența acestora față de presiunile externe. Măsurile care ar periclita continuitatea calității de membru și ar interfera cu securitatea mandatului membrilor acestei autorități (vetting) ar ridica suspiciunea că intenția din spatele acestor măsuri ar fi de a influența deciziile acestora și, prin urmare, ar trebui privite ca o măsură de ultimă oră. Controalele de integritate care vizează candidații la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Magistraturii și organele lor specializate reprezintă un proces de filtrare și nu un proces de verificare judiciară și, ca atare, pot fi considerate, dacă sunt implementate corespunzător, că ating un echilibru între beneficii a măsurii, în ceea ce privește contribuția la încrederea justiției, și posibilele efecte negative ale acesteia.”

194. De asemenea, în §50 din Avizul din 14 martie 2023, Comisia de la Veneția și DGI au subliniat că sunt conștiente de faptul că proiectul articolului 12 reflectă articolul 8 din Legea nr. 26/2022, care reglementează procedura de pre-vetting a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al Consiliului Superior al Procurorilor. Totuși, ceea ce este permis în scopul examinării candidaților nu este neapărat aplicabil și în contextul evaluării extraordinare a judecătorilor și procurorilor în funcție, având în vedere implicațiile mai mari pentru aceștia și pentru stabilitatea ordinii juridice în ansamblu. În timp ce criteriile pentru pre-vetting pot fi relativ flexibile, bazându-se pe o evaluare generală a integrității, antecedentelor și relațiilor candidaților, destituirea unui judecător sau procuror numit în mod legal trebuie să fie justificată printr-o referință clară la o conduită inadecvată, care ar trebui să fie mai bine definită prin lege.

195. Conform opiniei *amicus curiae* a Comisiei de la Veneția, conceptul de evaluare a integrității presupune implementarea unor mecanisme care urmăresc asigurarea celor mai înalte standarde de conduită și integritate financiară necesare pentru accesul în funcția publică. Într-un sistem de control prealabil al integrității, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată chiar și în prezența unei simple îndoieli, pe baza unei evaluări a riscurilor. Totuși, nepromovarea evaluării unui candidat trebuie să fie fundamentată pe un indiciu clar de ilegalitate, precum existența unei averi inexplicabile, chiar dacă nu poate fi demonstrat dincolo de orice îndoială că aceasta provine din surse ilicite (a se vedea CDL-AD(2022)011, §9-10).

196. În Avizul său, Comisia de la Veneția și DGI au remarcat, de asemenea, că Comisia de evaluare emite un raport negativ atunci când există „dubii serioase” cu privire la posibila comitere de către un judecător sau procuror a unor încălcări. Această normă indică faptul că concluziile Comisiei de evaluare nu stabilesc vinovăția persoanei vizate și nu implică direct răspunderea penală, care ar necesita, cel mai probabil, un standard de probă mai ridicat. Într-o anumită măsură, această structură contribuie la reducerea riscului unui conflict între constatările Comisiei de evaluare și cele ale altor organe administrative sau judiciare menționate anterior.

197. La 6 aprilie 2023, Curtea Constituțională a verificat constituționalitatea unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022. În § 120, 123, 133, 134, 135 din decizia de inadmisibilitate nr. 42 din 6 aprilie 2023, Curtea Constituțională a următoarele:

„Prin termenul „grav”, legislatorul a limitat marja discreționară a Comisiei de evaluare la evaluarea integrității etice a candidaților. Criteriul îi permite Comisiei să decidă nepromovarea candidatului doar dacă a constatat încălcări ale regulilor de etică și de conduită profesională de o gravitate ridicată. Acest fapt presupune că candidatul poate pune în discuție gravitatea încălcărilor constatate de Comisie în fața completului special al Curții Supreme de Justiție, care în cele din urmă poate aprecia caracterul „grav” al abaterii constatate în funcție de circumstanțele particulare ale cauzei. Raționamentele sunt aplicabile, mutatis mutandis, în cazul termenilor „reprobabile” și „inexplicabile” din articolul 8 alin. (2) lit. a) din Lege.

Pentru ca Consiliul să-și exercite atribuțiile constituționale de asigurare a numirii, transferării, detașării, promovării în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători (a se vedea articolul 123 din Constituție), legislatorul a stabilit că în calitate de membri ai acestui organ constituțional trebuie să fie alese persoane (judecători și non-judecători) cu o înaltă reputație profesională și integritate personală verificată de Comisia de evaluare în ultimii 15 ani. Prin urmare, Curtea Constituțională a considerat rezonabilă decizia legislatorului de a stabili o perioadă extinsă de verificare a integrității financiare a candidaților.

Cu privire la textul „dubii serioase” din articolul 13 alin. (5) din Legea nr. 26, Curtea a constatat că textul criticat instituie un standard de probă aplicabil procedurii de evaluare. Astfel, atunci când Comisia de evaluare trebuie să decidă cu privire la integritatea unui candidat, ea trebuie să constate dacă există sau nu dubii serioase cu privire la respectarea criteriilor de integritate etică și financiară de către candidat, stabilite de articolul 8 din Lege.

Curtea Constituțională a reținut că, definirea standardelor de probă implică în mod inevitabil utilizarea unor texte flexibile. În acest caz, standardul de probă stabilit de legislator urmărește să ghideze Comisia de evaluare la aprecierea rezultatelor evaluării.

De asemenea, legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea. Mai mult, legea îi permite candidatului să pună în

discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție.”

198. Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023 privind excepțiile de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26/2022:

„§80 Curtea observă că articolul 12 alin. (4) din Lege stabilește drepturile candidatului în cadrul procedurii de evaluare. Astfel, candidatul are dreptul a) să participe la ședințele Comisiei de evaluare și să dea explicații verbale; b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare; c) să ia cunoștință de materialele evaluării, cu cel puțin 3 zile până la audiere; d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră necesare în vederea înlăturării suspiciunilor privind integritatea sa, dacă a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior; e) să conteste decizia Comisiei de evaluare.

§81 Legea trebuie să prevadă un remediu în cazurile în care candidatului nu i-au fost asigurate drepturile procedurale în cadrul procedurii de evaluare. În funcție de eventualele curențe procedurale admise la etapa evaluării, de natura dreptului procedural afectat, precum și de circumstanțele particulare ale cauzei, Curtea reține că neasigurarea unui drept procedural poate fi considerată o problemă centrală a litigiului.”

§83 Curtea admite că dispozițiile contestate sunt apte să realizeze obiectivul urmărit de legislator, i.e. să evite situațiile de anulare a deciziilor Comisiei de evaluare din cauza încălcării unor reguli de procedură neesențiale. Totuși, acest obiectiv poate fi atins prin mijloace mai puțin intruzive în dreptul candidaților nepromovați la o instanță cu jurisdicție deplină. Astfel, obiectivul legislatorului poate fi realizat prin limitarea controlului judiciar la erorile procedurale grave ale Comisiei de evaluare în cadrul procedurii de evaluare, care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare. Această soluție însoțită de competența completului special de a examina „circumstanțele care puteau duce la promovarea evaluării” de către candidat sunt în măsură să asigure o „examinare suficientă” a problemelor centrale abordate de candidații nepromovați.”

199. Art. 2 alin. (2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022:

„La evaluarea conformității cu criteriul de integritate etică, Comisia poate lua în considerare seriozitatea sau gravitatea, contextul adiacent și premeditarea asociată oricărui incident de integritate etică și, în cazul incidentelor minore, dacă a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare. La determinarea gravității, Comisia va lua în considerare toate circumstanțele, care să cuprindă, dar fără a se limita la următoarele:

- a. dacă incidentul a fost un eveniment singular;
- b. lipsa unor prejudicii sau producerea de prejudicii neesențiale în adresa intereselor private sau publice (inclusiv încrederii publice) – cum ar fi o încălcare obișnuită a regulamentului rutier;

c. sau care nu este perceput de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și regulamentelor.”

200. Pct. 3.5 din Anexa la Regulamentul de evaluare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare a judecătorilor și procurorilor, în temeiul Legii nr. 26/2022:

„Cheltuielile de consum pentru populație (CCP) sunt determinate și publicate anual de Biroul Național de Statistică (BNS). Aceste cheltuieli includ următoarele categorii: 1) produse alimentare și băuturi nealcoolice; 2) băuturi alcoolice și articole de tutungerie; 3) îmbrăcăminte și încălțăminte; 4) întreținerea locuinței, apă, electricitate și gaze; 5) mobilier; echipamente de uz casnic și întreținerea de rutină a acestora; 6) sănătate; 7) transport; 8) comunicare; 9) recreere și cultură; 10) educație; 11) restaurante și hoteluri; 12) bunuri și servicii diverse. Suma exactă pe fiecare candidat este calculată de Secretariatul Comisiei folosind datele BNS, ținând cont de numărul membrilor familiei, zona de reședință (rurală sau urbană) CCP parte din „cheltuieli” (sau fluxurile de numerar de ieșire).”

ASPECTE DE PROCEDURĂ

201. Referitor la termenul de depunere a cererii de contestare, Completul de judecată special al Curții Supreme de Justiție atestă că, decizia contestată a fost notificată reclamantului Corneliu Popescu la data de 27 decembrie 2024, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică. Prin urmare, în conformitate cu dispozițiile legale aplicabile, termenul de contestare a început să curgă din ziua imediat următoare notificării, respectiv din 28 decembrie 2024, și urma să expire la 2 ianuarie 2025.

202. Având în vedere că cererea de contestare a fost depusă de reclamantul la data de 31 decembrie 2024, Completul de judecată special reține că aceasta a fost formulată în termen legal, respectând astfel exigențele procedurale privind depunerea în termen a contestațiilor.

MOTIVAREA INSTANȚEI

203. Completul de judecată a fost sesizat cu soluționarea cererii de contestare formulate de Corneliu Popescu împotriva Deciziei Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcții în organele de autoadministrare ale procurorilor nr. 32 din 18 decembrie 2024 (cu „Amendamente” din 27 ianuarie 2025), prin care reclamantul a fost declarat necorespunzător criteriilor de integritate etică și financiară pentru a candida la funcția de membru în Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor. Evaluarea a fost efectuată în temeiul Legii nr. 26/2022, care reglementează

procedura și criteriile de verificare a conformității cu standardele de integritate aplicabile acestor funcții.

204. Reclamantul contestă decizia invocând vicii de interpretare și aplicare a normelor legale, susținând că nu i-au fost asigurate garanții suficiente pentru a-și demonstra conformitatea cu cerințele stabilite. Totodată, acesta reclamă lipsa unei analize obiective și transparente a situației sale financiare și etice, arătând că decizia Comisiei s-a întemeiat pe evaluări subiective, pe indicii statistice neindividualizate și pe prezumții referitoare la tranzacțiile imobiliare și la deținerea/folosința unui automobil, fără probe concludente; de asemenea, critică recurgerea la „Amendamente” ulterioare fără temei normativ clar.

205. În aceste condiții, instanța este chemată să verifice legalitatea și temeinicia deciziei contestate, inclusiv a „Amendamentelor” din 27 ianuarie 2025, prin raportare la standardul legal al „dubiilor serioase” prevăzut de art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, la principiile echității, proporționalității, egalității de tratament și respectării dreptului la apărare, precum și la exigențele unei motivări suficiente, coerente și individualizate.

206. Înainte de a proceda la analiza argumentelor invocate, Completul subliniază importanța respectării principiului supremației legii și a conformității cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia contenciosului administrativ. Potrivit acestei jurisprudențe, obligația instanțelor naționale de a-și motiva hotărârile nu implică necesitatea de a răspunde în mod exhaustiv fiecărui argument formulat de părți (García Ruiz c. Spaniei, 1999, § 26).

207. Cu toate acestea, orice argument determinant pentru soluționarea cauzei – între care se înscriu, în speță, legalitatea recurgerii la „Amendamente”, aplicarea corectă a standardului „dubii serioase”, suficiența motivării asupra diferențelor de preț ale imobilelor, a provenienței fondurilor și a folosinței automobilului – trebuie să primească un răspuns clar și motivat (Ruiz Torija c. Spaniei, 1994, § 30; Petrović și alții c. Muntenegru, 2018, § 43; Fabris c. Franței, 2013, § 72 in fine; Paun Jovanović c. Serbiei, 2023, § 108).

208. În consecință, instanța va examina cu rigoare aceste aspecte esențiale, garantând transparența, previzibilitatea și conformitatea soluției cu principiile statului de drept și cu exigențele unui proces echitabil, inclusiv prin verificarea dacă Comisia a administrat și a evaluat probele în mod multiaspectual și obiectiv, a respectat cadrul legii speciale și nu a depășit limitele mandatului său legal.

A. Relația dintre Codul administrativ și Legea nr. 26/2022

209. Completul de judecată special reține că atât Legea nr. 26/2022, cât și Codul administrativ au natura unor legi organice. Totuși, Legea nr. 26/2022, fiind adoptată ulterior Codului administrativ, instituie norme speciale privind

procedura de evaluare externă, modalitatea de adoptare a deciziilor Comisiei de evaluare, precum și mecanismul de soluționare a contestațiilor formulate împotriva acestora. Prin urmare, Legea nr. 26/2022 are caracter special și prevalează, în domeniul său de reglementare, asupra dispozițiilor generale din Codul administrativ, în conformitate cu principiul consacrat de art. 2 alin. (2) din Codul administrativ.

210. Evaluarea externă, instituită prin Legea nr. 26/2022, a fost adoptată de Parlamentul Republicii Moldova în urma unor consultări repetate cu Comisia de la Veneția. Această reglementare constituie un mecanism ad-hoc de verificare a integrității și profesionalismului persoanelor care dețin funcții esențiale în sistemul judiciar, având ca scop principal creșterea transparenței și consolidarea încrederii publicului în actul de justiție. Procesul legislativ a implicat analiza cadrului normativ existent și consultarea experților internaționali, inclusiv a Comisiei de la Veneția, care a confirmat că, în contextul specific al Republicii Moldova, implementarea unui astfel de mecanism este justificată și contribuie la întărirea statului de drept.

211. Procedura prevăzută de Legea nr. 26/2022 prezintă particularități față de Codul administrativ, în special în privința termenelor procedurale, regimului probatoriu, efectelor juridice ale actelor emise de Comisie și modalității de contestare în instanță. Aceste diferențe derivă din caracterul special al legii, care, potrivit principiului *lex specialis derogat legi generali*, se aplică cu prioritate în materie. Cu toate acestea, în aspectele nereglementate expres de Legea nr. 26/2022, dispozițiile Codului administrativ rămân aplicabile în măsura în care nu contravin scopului și obiectivelor legii speciale. Această abordare asigură un echilibru între normele specifice evaluării externe și principiile generale ale dreptului administrativ, garantând securitatea juridică și coerența aplicării normelor legale.

B. Sarcina probațiunii în cadrul evaluării externe

212. Potrivit susținerilor reclamantului Corneliu Popescu, în baza dispozițiilor Codului administrativ, obligația de respectare a principiului proporționalității ar reveni exclusiv Comisiei, ceea ce ar implica faptul că sarcina probațiunii ar aparține în întregime acesteia. În contradicție cu această afirmație, Completul de judecată special reține că evaluarea externă este reglementată printr-o lege specială – Legea nr. 26/2022 – care prevalează asupra Codului administrativ în domeniul său de aplicare.

213. Spre deosebire de regimul probatoriu general aplicabil în contenciosul administrativ, Legea nr. 26/2022 instituie un cadru procedural particular, în care atât Comisia de evaluare, cât și persoana supusă evaluării au obligații probatorii

distincte. Comisia este ținută să motiveze constatările sale referitoare la existența unor dubii privind conformitatea persoanei evaluate cu standardele de integritate, iar, concomitent, persoana evaluată are obligația de a coopera activ și de a prezenta probe apte să înlăture suspiciunile sau concluziile negative formulate.

214. Această repartizare a sarcinii probațiunii este determinată de natura specifică a evaluării externe, care nu se reduce la emiterea unui act administrativ unilateral, ci presupune un proces complex de verificare a conformității cu standardele de integritate. În consecință, principiul proporționalității nu poate fi interpretat ca o obligație exclusivă a Comisiei, ci trebuie aplicat în conformitate cu normele speciale ale Legii nr. 26/2022, ce urmăresc realizarea unui echilibru între drepturile persoanei evaluate și obiectivul fundamental al procedurii – asigurarea integrității în sistemul judiciar.

215. Completul de judecată special subliniază că, potrivit spiritului și prevederilor Legii nr. 26/2022, sarcina probațiunii se modifică pe parcursul procesului de evaluare externă, transferându-se progresiv asupra candidatului în anumite etape procedurale. În faza inițială, Comisia de evaluare are obligația de a colecta informații și date relevante privind integritatea candidatului, exercitându-și competențele prevăzute la art. 6 și respectând obligațiile procedurale stabilite la art. 7 din Legea nr. 26/2022. Această etapă garantează un cadru obiectiv și imparțial de analiză a conformității candidatului cu standardele de integritate.

216. În situația în care sunt identificate neclarități sau aspecte ce necesită clarificare, Comisia acordă candidatului posibilitatea de a furniza informații suplimentare pentru elucidarea situației, în conformitate cu art. 10 alin. (7) din aceeași lege. Deși prezentarea acestor informații constituie un drept al candidatului, nu o obligație strictă (art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022), refuzul expres sau implicit de a coopera, precum și transmiterea unor date incomplete sau neconcludente, poate justifica constatarea existenței unor dubii serioase privind conformitatea acestuia cu cerințele de integritate (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022). Astfel, transferul sarcinii probațiunii asupra candidatului nu constituie o încălcare a drepturilor sale, ci un mecanism procedural menit să îi asigure posibilitatea efectivă de a demonstra conformitatea cu cerințele legale de integritate. În acest mod, cadrul procedural instituit prin Legea nr. 26/2022 nu doar respectă principiile fundamentale ale justiției administrative, ci și realizează un echilibru între prerogativele Comisiei de evaluare și dreptul candidatului la un proces echitabil.

217. Completul de judecată special reține că rațiunea trecerii sarcinii probațiunii asupra candidatului în procesul de evaluare externă nu reprezintă o particularitate exclusiv națională, ci corespunde unor standarde recunoscute la

nivel internațional. În acest sens, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) a analizat și validat acest principiu în contextul mecanismelor de vetting și verificare a integrității implementate în diverse jurisdicții.

218. Astfel, în Opinia nr. 1064/2021 din 9 februarie 2022, referitoare la dezvoltarea procesului de vetting în sistemul judiciar din Kosovo, Comisia de la Veneția a reținut că este legitim ca, în cadrul unui astfel de mecanism, sarcina probei să fie transferată de la stat către magistratul (judecător sau procuror) care aspiră la ocuparea ori menținerea unei funcții publice (§68). Această abordare derivă din natura evaluării integrității, care presupune verificarea detaliată a conformității cu standardele etice și financiare aferente funcției exercitate.

219. Mai mult, în situațiile de redeseemnare, când toți titularii devin, în esență, solicitanți pentru păstrarea funcției, Comisia de la Veneția a concluzionat că sarcina probei trebuie să revină acestora, aceștia fiind obligați să demonstreze că îndeplinesc criteriile necesare exercitării atribuțiilor publice (§95). În acest context, includerea acestui principiu în Legea nr. 26/2022 reflectă atât adaptarea la realitățile naționale, cât și conformarea la bunele practici europene, consolidând legitimitatea și obiectivitatea procedurii de evaluare externă.

220. Curtea Constituțională a Republicii Moldova a confirmat că inversarea sarcinii probațiunii în cadrul procesului de evaluare externă este compatibilă cu dispozițiile constituționale, făcând referire inclusiv la opiniile Comisiei de la Veneția. Această concluzie atestă că transferul sarcinii probei asupra candidatului constituie un mecanism justificat și conform cu principiile privind accesul la funcțiile publice și respectarea drepturilor fundamentale.

221. De asemenea, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului confirmă legitimitatea acestei abordări. În cauza *Xhoxhaj vs. Albania* (2021, §352), CtEDO a reținut că, în cadrul procesului de vetting din sistemul judiciar albanez, transferul sarcinii probațiunii asupra magistratului evaluat este justificat de obiectivele legitime ale reformei judiciare și de necesitatea menținerii integrității sistemului de justiție. În aceeași linie, în cauza *Sevdari vs. Albania* (2022, §130), CtEDO a reafirmat că inversarea sarcinii probei nu echivalează cu o încălcare a dreptului la un proces echitabil, atâta timp cât sunt asigurate garanții procedurale suficiente pentru ca persoana vizată să își poată prezenta poziția și exercita dreptul la apărare.

222. Prin urmare, atât din perspectivă constituțională, cât și din perspectiva standardelor europene, transferul sarcinii probațiunii asupra candidatului în cadrul evaluării externe constituie un mecanism legal, proporțional și necesar, care

urmărește consolidarea integrității în sistemul judiciar și creșterea încrederii publice în actul de justiție.

C. Cazurile în care CSJ poate admite contestația

223. Potrivit art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, Curtea Supremă de Justiție poate admite o contestație împotriva deciziei Comisiei de evaluare numai în cazul constatării unor erori procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii, și dacă există circumstanțe ce ar fi putut conduce la promovarea evaluării de către candidat. Această prevedere a fost introdusă în urma Hotărârii Curții Constituționale din 14 februarie 2023, prin care s-a stabilit că nu se impune anularea unei decizii a Comisiei pentru erori procedurale minore, ci doar atunci când acestea au un impact real asupra echității procedurii și pot influența rezultatul evaluării. Prin urmare, controlul judiciar exercitat de Curtea Supremă de Justiție este unul limitat, vizând exclusiv:

- circumstanțele de fapt ce ar fi putut modifica rezultatul evaluării, respectiv analiza dacă, în absența erorilor sau viciilor de procedură, candidatul ar fi avut șanse reale de promovare;
- erorile procedurale grave care afectează dreptul la o evaluare corectă, transparentă și imparțială.

224. Această abordare asigură un echilibru între necesitatea unui control judiciar efectiv și principiul autonomiei Comisiei de evaluare, prevenind intervențiile nejustificate asupra deciziilor acesteia și, totodată, garantând protecția dreptului la un proces echitabil pentru candidați.

225. În Hotărârea din 14 februarie 2023, Curtea Constituțională a făcut trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în special la cauza *Pişkin vs. Turcia* (2020). În §131, CtEDO a subliniat că instanțele naționale trebuie să aibă competența de a examina toate aspectele esențiale ale cauzei, atât faptele, cât și chestiunile de drept. Conform acestei orientări, instanța de contencios administrativ trebuie să poată analiza:

- chestiunile de fapt, verificând dacă elementele reținute de Comisie au fost stabilite corect și obiectiv, iar un fapt decisiv inexistent sau neprobabil poate influența rezultatul evaluării;
- chestiunile de drept, evaluând dacă normele juridice au fost interpretate și aplicate corect, iar o soluție juridică diferită ar fi condus la un alt rezultat.

226. Aceste criterii consacră un control judiciar efectiv, care depășește verificarea formală a legalității și permite intervenția atunci când există vicii grave de fapt sau de drept, susceptibile să influențeze rezultatul evaluării.

227. Legea nr. 26/2022 stabilește o competență mai restrânsă a Curții Supreme de Justiție în examinarea contestațiilor împotriva deciziilor Comisiei de evaluare decât cea prevăzută de Codul administrativ. Anularea unei decizii este posibilă

doar în cazurile expres prevăzute de legea specială, temeiurile generale de anulare din Codul administrativ nefiind aplicabile. În plus, conform art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, contestația nu poate fi admisă dacă se constată existența cel puțin a unui dubiu cu privire la integritatea candidatului, în sensul art. 8 alin. (2)–(5) din aceeași lege. Această regulă impune un standard ridicat de probă pentru contestatar, întrucât un singur dubiu rezonabil justifică nepromovarea evaluării.

228. În consecință, Curtea Supremă de Justiție poate ajunge la o concluzie diferită de cea a Comisiei, reevaluând anumite constatări ale acesteia. Astfel, instanța poate reține că o parte dintre dubiile formulate de Comisie nu sunt întemeiate; totuși, dacă persistă cel puțin un dubiu serios privind integritatea candidatului, contestația va fi respinsă. Aplicând principiile din Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 14 februarie 2023, instanța va analiza exclusiv argumentele ce privesc erori procedurale grave și circumstanțele care ar fi putut conduce la promovarea evaluării, verificând în special eventualele vicii de procedură ce au afectat caracterul echitabil al evaluării și dreptul la apărare.

229. Prin urmare, controlul exercitat de Curtea Supremă de Justiție asupra deciziilor Comisiei de evaluare este limitat și strict condiționat de criteriile prevăzute de Legea nr. 26/2022 și interpretarea dată de Curtea Constituțională. Această abordare menține echilibrul între autonomia Comisiei și dreptul candidatului la un control judiciar efectiv, evitând însă substituirea instanței în aprecierea de oportunitate a deciziilor adoptate în cadrul evaluării externe.

D. Efectele juridice ale deciziei Comisiei de evaluare

230. Completul de judecată special reține că, potrivit art. 13 alin. (6) din Legea nr. 26/2022, o decizie de nepromovare a evaluării constituie temei juridic pentru excluderea candidatului din procesul de selecție în cadrul alegerilor sau concursurilor destinate funcțiilor în organele de autoadministrare ale judecătorilor. Astfel, această decizie produce efecte directe și obligatorii asupra parcursului profesional al candidatului, limitând accesul acestuia la funcții de conducere și reprezentare în sistemul judiciar. Întrucât integritatea este un criteriu esențial pentru exercitarea unor astfel de funcții, nepromovarea evaluării echivalează cu o constatare a existenței unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu standardele legale.

231. Totuși, legea specială nu prevede alte consecințe juridice în afara celor expres menționate. În lipsa unor dispoziții suplimentare, orice efect juridic adițional al deciziei Comisiei de evaluare trebuie examinat prin prisma principiului legalității și cu respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei vizate. Prin urmare, o astfel de decizie nu poate produce efecte care să depășească limitele restricțiilor expres prevăzute de lege, interpretarea acesteia trebuind să

menține un echilibru între interesul public de asigurare a integrității sistemului judiciar și protecția drepturilor individuale ale candidatului.

232. Deși impactul deciziei asupra posibilității candidatului de a accede la funcții în organele de autoadministrare este considerabil, efectele sale juridice nu pot depăși cadrul stabilit de lege. Orice extindere a acestor efecte, în lipsa unui temei legal expres, ar contraveni principiului legalității și ar putea aduce atingere drepturilor fundamentale, inclusiv accesului la justiție și protecției împotriva restricțiilor nejustificate în cariera profesională.

233. Completul de judecată special subliniază că, potrivit rațiunii Legii nr.26/2022, Comisia de evaluare nu are competența de a stabili în mod absolut dacă un candidat îndeplinește criteriile de integritate sau dacă a săvârșit încălcări determinate. Rolul acesteia este de a examina circumstanțele faptice relevante și de a aprecia dacă acestea sunt suficiente pentru a formula o concluzie privind existența unor dubii serioase cu privire la conformitatea candidatului cu cerințele legale de integritate. În situațiile în care aceste circumstanțe nu sunt clare sau concludente, Comisia poate concluziona că nu există elemente suficiente pentru a susține o lipsă de conformitate. În ipoteza în care sunt identificate dubii serioase privind respectarea criteriilor de integritate etică și financiară, candidatului i se acordă posibilitatea de a le înlătura prin prezentarea de explicații și de probe pertinente în sprijinul poziției sale. Această metodologie asigură respectarea principiului contradictorialității și a dreptului la apărare, oferind candidatului o reală oportunitate de a formula clarificări și de a depune probe înainte de adoptarea unei decizii finale.

234. În urma analizei probelor și circumstanțelor, Completul de judecată special reține că procesul de evaluare nu instituie o prezumție de neconformitate, ci presupune o examinare detaliată a elementelor apte să genereze suspiciuni rezonabile privind integritatea candidatului. Concluziile Comisiei nu se întemeiază pe constatarea unor încălcări certe, ci pe identificarea unor indicii suficiente care justifică menținerea unor dubii rezonabile asupra conformității cu standardele legale. În sensul Legii nr. 26/2022, asemenea dubii pot rezulta din neclarități, lipsa probelor ori insuficiența informațiilor furnizate. Atunci când aceste elemente lipsesc sau nu sunt concludente, dubiile dobândesc caracter serios, ceea ce determină nepromovarea candidatului. În acest context, procedura de evaluare reprezintă un mecanism preventiv, menit să consolideze încrederea publică în sistemul judiciar și să asigure respectarea unor standarde înalte de integritate pentru candidații la funcții de conducere în justiție.

235. Făcând o retrospectivă a cauzei, cu referire la fond, Completul de judecată special reiterează că, prin Decizia nr. 32 din 18 decembrie 2024 (cu

„Amendamentele” din 27 ianuarie 2025), pronunțată în temeiul art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (4) lit. b), alin. (5) lit. c), d), precum și art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare a procurorilor a constatat că reclamantul Corneliu Popescu nu întrunește criteriile de integritate financiară și etică, întrucât există dubii serioase privind respectarea acestor criterii. În consecință, candidatul nu a promovat evaluarea, fiind reținute, în esență, următoarele aspecte:

I. Achiziționarea a două apartamente în mun. Chișinău și deținerea acestora;

II. Achiziționarea unui automobil în 2016.

236. În exercitarea controlului judiciar asupra Deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024 (cu „Amendamentele” din 27 ianuarie 2025), raportat la criteriile de integritate prevăzute de art. 8 și standardul „dubii serioase” din Legea nr. 26/2022, Completul de judecată special analizează atât temeinicia constatărilor, cât și conformitatea procedurii cu cerințele legalității și echității. Reclamantul Corneliu Popescu susține că decizia se sprijină pe aprecieri subiective, fără o motivare suficientă și individualizată care să explice, în mod concludent, reținerile privind: (i) achiziționarea și deținerea apartamentelor din mun. Chișinău și (ii) achiziționarea automobilului în 2016. În această perspectivă, Completul special reține că evaluarea trebuie să respecte principiile legalității, proporționalității și nediscriminării, iar orice atingere adusă dreptului de a participa la procedura de selecție pentru organele de autoadministrare trebuie întemeiată pe criterii obiective, verificabile și transparente. O decizie de nepromovare, cu efect direct asupra candidaturii, trebuie să se bazeze pe fapte concrete și probe pertinente și să fie motivată astfel încât să asigure exercitarea efectivă a dreptului la apărare.

237. Având în vedere aceste repere, Completul de judecată special va verifica dacă Decizia nr. 32 din 18 decembrie 2024 (cu „Amendamentele” din 27 ianuarie 2025) îndeplinește exigențele de claritate, precizie și completitudine ale motivării și dacă procesul decizional a fost derulat în mod transparent și previzibil, inclusiv cu privire la cele două aspecte reținute (imobilele și automobilul). În măsura în care se va constata că motivarea nu explică suficient de clar rațiunile pentru care îndoielile nu au fost înlăturate, ori că procedura nu a respectat standardele de echitate și transparență impuse de legea specială, se va pune în discuție încălcarea drepturilor reclamantului și a principiului proporționalității în adoptarea măsurii de nepromovare. Iar, obligația de motivare poate atrage anularea actului doar dacă deficitul de motivare a încălcat drepturile reclamantului ori a împiedicat controlul judiciar efectiv; în lipsa unei asemenea constatări, anularea pe temeiul nemotivării nu se justifică.

I. *Achiziționarea a două apartamente în mun. Chișinău și deținerea acestora*

238. În temeiul probelor administrate, Completul de judecată special constată că, în perioada 2007–2018, reclamantul și soția sa au deținut un apartament cu trei camere, cu suprafața totală de 105,9 m.p., situat în mun. Chișinău. La data de 28 decembrie 2018, aceștia au înstrăinat apartamentul respectiv pentru prețul contractual de 675.000 MDL (aproximativ 34.000 EUR), iar în aceeași zi reclamantul și soția sa au dobândit, de la tatăl reclamantului, un apartament cu suprafața totală de 98,0 m.p. („apartamentul 1”), situat în mun. Chișinău, însă în alt sector decât cel al imobilului anterior, pentru prețul contractual de 667.535 MDL (aproximativ 34.200 EUR).

239. La 10 martie 2020, reclamantul Corneliu Popescu a devenit proprietar, prin moștenire de la bunica sa, al unui alt apartament cu suprafața totală de 49,8 m.p. („apartamentul 2”), amplasat în aceeași clădire și în imediata vecinătate a „apartamentului 1”. Din explicațiile reclamantului rezultă că acesta a solicitat sprijinul tatălui pentru achiziționarea unui apartament cu trei camere în locul celui vândut în decembrie 2018, iar bunica urma să achiziționeze un apartament cu o cameră alăturat, astfel încât cele două unități locative să formeze un spațiu locativ unitar.

240. Din argumentele expuse de către reprezentanții reclamantului în ședință, Completul de judecată special constată că, de la achiziționare, cele două apartamente au fost utilizate ca spațiu de locuit pentru familia reclamantului Corneliu Popescu și pentru bunica acestuia. Mai mult, în cadrul audierii, reclamantul a confirmat că bunica locuia atât împreună cu familia sa, cât și, alternativ, cu părinții săi. Totodată, reclamantul a arătat că între „apartamentul 1” și „apartamentul 2” a fost realizată o deschidere în peretele despărțitor (aproximativ 2 m), astfel încât, în prezent, cele două unități locative funcționează ca un „bun întreg”. Reclamantul a confirmat că nu a solicitat autorizație pentru această unificare, apreciind că legea nu impunea o asemenea formalitate, iar facturile de întreținere continuă să fie emise separat pentru fiecare apartament.

241. Completul de judecată special reține că, potrivit declarațiilor reclamantului, începând cu anul 2018 au fost suportate cheltuieli de renovare pentru cele două apartamente în următoarele cantumuri:

Nr.	An	Suma
1.	2018	60.000 MDL
2.	2019	60.000 MDL
3.	2020	110.000 MDL
4.	2021	160.000 MDL

5.	2022	110.000 MDL
----	------	-------------

242. Completul special statuează că potrivit reglementărilor aplicabile declarațiilor anuale pentru anii 2021 și 2022, reclamantul avea obligația declarării serviciilor care depășesc plafonul de 10 salarii medii pe economie; în consecință, suma de 160.000 MDL aferentă anului 2021 trebuia declarată. Însă, referitor la această sumă reclamantul a explicat că nu a cunoscut această obligație, înțelegând necesitatea declarării abia în urma întrebărilor adresate de Comisie în corespondența scrisă.

243. Din actele dosarului, Completul de judecată special constată că, la 31 ianuarie 2017, tatăl reclamantului a încheiat cu „EXFACTOR-GRUP” S.R.L. un contract de investiții pentru „apartamentul 1”, cu suprafața de 98,0 m.p. Potrivit actului de predare-primire din 24 ianuarie 2018, prețul achitat a fost de 39.200 EUR (841.137 MDL), echivalentul a 400 EUR/m.p. În aceeași zi, la 31 ianuarie 2017, bunica reclamantului a încheiat un contract similar pentru „apartamentul 2”, de 49,8 m.p., prețul contractual fiind de 19.920 EUR (aproximativ 395.212 MDL), respectiv 400 EUR/m.p. Reclamantul Corneliu Popescu a reprezentat-o pe bunica sa la semnarea contractului de investiții, în baza unei procuri.

244. În vederea determinării nivelului de preț practicat în perioada relevantă, Completul de judecată special reține că, potrivit unui răspuns al Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 26 mai 2015 (menționat în materialele RISE Moldova), rezultă că, prin Decizia Consiliului Municipal Chișinău nr. 5/33 din 3 iunie 2016, a fost pus la dispoziția acestei instanțe un teren de 0,605 ha pentru edificarea unui bloc locativ destinat angajaților Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, și ai Curții Constituționale, constructorul selectat fiind „EXFACTOR-GRUP” S.R.L. Ulterior, angajaților menționați li s-ar fi oferit apartamente cu una și două camere la prețuri preferențiale de 360 EUR/m.p., respectiv 300 EUR/m.p. pentru ultimul etaj. Totodată, conform informațiilor comunicate Comisiei de evaluare de către compania imobiliară „LARA”, valoarea de piață a apartamentelor cu caracteristici similare (număr de camere, suprafață și locație) în anul 2017 a variat între 513 și 570 EUR/m.p.

245. Completul de judecată special constată că, pentru a clarifica nivelul prețului de achiziție, Corneliu Popescu a fost întrebat dacă tatăl sau bunica sa au activat vreodată la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, ori la Curtea Constituțională, având în vedere că cele două apartamente au fost procurate la un preț apropiat celui preferențial oferit angajaților acestor instituții. Reclamantul a confirmat, atât în corespondența scrisă, cât și la audiere în fața Comisiei, că nici tatăl, nici bunica nu au lucrat la aceste instanțe. În răspunsul scris, Corneliu Popescu a indicat, într-o formulare vagă, că tatăl său a fost avocat peste 40 de ani,

iar compania de construcții este asistată de juriști, „posibil” prețul mai mic rezultând din „relații colegiale” pe care nu le cunoaște. De asemenea, la audiere, reclamantul a confirmat că tatăl său nu a acordat niciodată asistență juridică societății de construcții și a adăugat pentru prima dată că ambele apartamente ar fi fost achitate integral, în numerar, în ziua semnării contractelor de investiții, acesta fiind, potrivit clarificărilor ulterioare ale tatălui, principalul motiv al prețului mai redus. Comisia a solicitat informații privind prețurile practicate de dezvoltator, însă acesta a comunicat că nu dispune de un mecanism care să-i permită selectarea și furnizarea datelor solicitate.

246. Completul de judecată special reține că, în comunicarea scrisă și la audiere, reclamantul a arătat că „apartamentul 1” a fost contractat de tatăl său, la solicitarea sa, din sursele bănești ale părinților. Tatăl a achitat pentru acest imobil suma de 39.200 EUR (841.137 MDL). La 28 decembrie 2018, Corneliu Popescu a dobândit „apartamentul 1” de la tatăl său pentru prețul de 667.535 MDL (aproximativ 33.645 EUR), rezultând o diferență negativă de cel puțin 173.602 MDL (5.555 EUR) față de suma investită de vânzător. Potrivit informațiilor furnizate Comisiei de către compania imobiliară „LARA”, valoarea de piață a apartamentelor cu caracteristici similare (număr de camere, suprafață aproximativă, aceeași adresă) în 2018 s-a situat între 998.620 MDL și 1.052.520 MDL (aproximativ 50.333–53.050 EUR), ceea ce indică un preț de înstrăinare către reclamant mai mic cu cel puțin 331.085 MDL (16.688 EUR) decât limita inferioară a valorii de piață estimate pentru perioada de referință.

247. Completul de judecată special constată că, la 31 ianuarie 2017, bunica reclamantului a încheiat un contract de investiții pentru „apartamentul 2”, cu suprafața de 49,8 m.p., prețul fiind de 19.920 EUR (aproximativ 395.212 MDL). Potrivit informațiilor colectate de Comisie, în intervalul ianuarie 2008 – ianuarie 2017, bunica nu a înregistrat venituri impozabile și a încasat doar pensie pentru limită de vârstă în cuantum total de 136.128 MDL (aproximativ 7.720 EUR). Cheltuielile de consum pe cap de locuitor (CCP) calculate de BNS pentru aceeași perioadă au totalizat 184.453 MDL, ceea ce indică imposibilitatea de a realiza economii din pensie. În comunicarea scrisă și la audiere, reclamantul Corneliu Popescu a indicat ca sursă de finanțare a „apartamentului 2” prețul obținut din vânzarea de către bunică a unui bun imobil (casă și terenuri) în satul Caracușenii Vechi, r. Briceni, fără a preciza data sau anul tranzacției; reclamantul a mai arătat că este posibil să fi existat și alte surse, pe care nu a reușit să le clarifice cât timp bunica era în viață.

248. Completul reține că, în cadrul audierii, reclamantului i-au fost adresate întrebări referitoare la tipul imobilului deținut de bunică în Caracușenii Vechi,

anul și prețul vânzării, precum și la celelalte imobile pe care aceasta le-ar fi deținut până în 2017. De asemenea, i s-a solicitat să precizeze dacă i-a cerut bunicii să achiziționeze „apartamentul 2” și dacă a verificat sursele de finanțare la momentul achiziției, precum și dacă a negociat prețul apartamentului, având în vedere că a reprezentat-o prin procură la semnarea contractului de investiții.

249. La audiere, reclamantul a confirmat că „apartamentul 2” a fost cumpărat din fondurile proprii ale bunicii, a căror proveniență nu a verificat-o; a arătat că tatăl său a efectuat plata către compania de construcții; și a confirmat că, încă de la început, „apartamentul 2” i-a fost destinat lui.

250. Conform informațiilor administrate de Comisie, la 15 august 1996 bunica reclamantului a achiziționat un apartament de 53,6 m.p. în municipiul Chișinău, la prețul contractual de 10.000 MDL (aproximativ 500 EUR), fiind reprezentată prin procură de tatăl reclamantului. La 12 iunie 2007 imobilul a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial, iar la 19 iunie 2007 a fost vândut pentru 301.510 MDL (aproximativ 18.500 EUR). Ulterior, la 25 iulie 2008, în baza unui contract de investiții, bunica reclamantului a achiziționat un apartament de 76,5 m.p. în municipiul Chișinău, la prețul contractual de 52.533 EUR (aproximativ 803.230 MDL), pe care l-a deținut până la deces; imobilul a fost ulterior moștenit de fratele reclamantului și înscris în proprietatea acestuia la 2 iunie 2020.

251. Completul de judecată special constată că, la 4 februarie 1997, bunica reclamantului a dobândit în proprietate un lot pomicol de 0,06 ha situat în r. Orhei, com. Ivancea. La 28 februarie 2008, dreptul de proprietate a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial, iar în aceeași zi terenul a fost donat mamei reclamantului.

252. De asemenea, la 10 iunie 2000, bunica reclamantului a achiziționat un teren agricol de 0,2439 ha în r. Briceni, s. Caracușenii Vechi, pe care l-a înstrăinat la 25 septembrie 2012 pentru prețul contractual de 2.817 MDL (aproximativ 180 EUR). La 7 noiembrie 2006, în baza unui certificat, aceasta a dobândit 0,58 cota-parte dintr-o construcție auxiliară agricolă cu suprafața totală de 1.100,8 m.p. (cota-parte echivalând aproximativ 6,38 m.p.), situată în s. Caracușenii Vechi, pe care a vândut-o la 13 decembrie 2006 pentru 514,25 MDL (aproximativ 30 EUR).

253. La 5 noiembrie 2009, bunica reclamantului a achiziționat un teren pentru construcții de 0,05 ha în mun. Chișinău, orașul Durlești, pe care l-a deținut până la deces. Ulterior, terenul a fost moștenit de Corneliu Popescu și înscris în proprietatea acestuia la 13 august 2020.

254. Completul reține, totodată, că la 3 mai 2013 bunica reclamantului a constituit un depozit bancar în sumă de 10.000 EUR într-o bancă din Republica

Moldova; la 5 ianuarie 2015, suma de 10.030 EUR a fost retrasă integral, depozitul fiind închis în aceeași zi.

255. Completul de judecată special, coroborând circumstanțele de fapt ale cauzei, argumentele formulate de reclamantul Corneliu Popescu și ansamblul înscrisurilor administrate, statuează că rămân neînlăturate dubii serioase, în sensul art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, cu privire la conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară prevăzute de art. 8 din aceeași lege. Astfel, în privința nivelului prețurilor la momentul contractării din 31 ianuarie 2017, rezultă că cele două apartamente au fost dobândite la circa 400 EUR/m.p., în condițiile în care intervalul de piață comunicat era de 513–570 EUR/m.p., iar un regim preferențial (300–360 EUR/m.p.) era rezervat unui contingent limitat de angajați ai Curții Constituționale și ai Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, categorie în care nici tatăl, nici bunica reclamantului nu se încadrau. Reclamantul a oferit explicații oscilante: în scris a invocat generic „relații profesionale” ale tatălui său (avocat) cu mediul juridic al dezvoltatorului, iar la audiere a confirmat expres că tatăl nu a prestat asistență juridică companiei de construcții și a introdus, pentru prima dată, teza unei plăți integrale „în numerar” la data semnării. Această teză intră în coliziune cu propria afirmație anterioară, potrivit căreia în decembrie 2018 a avut nevoie de lichidități pentru „achitarea apartamentului în care urma să se mute”, ceea ce afectează verosimilitatea susținerii că, deja în ianuarie 2017, prețul fusese integral achitat cash. Relevă, de asemenea, că reclamantul a reprezentat-o prin procură pe bunica sa la semnarea unuia dintre contractele de investiții, împrejurare care face neconvingătoare declarația că nu ar fi cunoscut ori nu și-ar aminti rațiunea unui preț substanțial sub nivelul pieței într-o tranzacție semnificativă și personal gestionată. În acest cadru, explicațiile tardive și contradictorii nu disipă suspiciunea rezonabilă că obținerea prețului diminuat s-a făcut în condiții neclare și incompatibile cu standardele de integritate, astfel încât criteriul legal al „dubiilor serioase” subzistă.

256. În ceea ce privește transferul intrafamiliar din 28 decembrie 2018 (de la tată către reclamant), se constată o diferență negativă de cel puțin 173.602 MDL (circa 5.555 EUR) între costul suportat de tată la achiziția din 2017 și prețul de revânzare către reclamant. Deși o vânzare între rude la un preț sub piață poate reflecta o intenție de sprijin, absența unei justificări economice concrete, coroborată cu celelalte neclarități, alimentează îndoiala asupra naturii juridice efective a transferului (vânzare oneroasă vs. liberalitate mascată) și asupra modului de dobândire, aspect direct incident art. 8 alin. (5) lit. c)–d) din Legea nr. 26/2022. Reclamantul nu a furnizat elemente obiective suplimentare care să răstoarne această concluzie.

257. Cele mai pregnante dubii privesc însă proveniența fondurilor pentru apartamentul înregistrat pe numele bunicii. Pentru intervalul ianuarie 2008–ianuarie 2017, bunica nu a realizat venituri impozabile, încasând doar pensie totală de cca 136.128 MDL, în timp ce cheltuielile medii de consum pe cap de locuitor, potrivit BNS, au fost de cca 184.453 MDL, ceea ce face puțin plauzibilă constituirea de economii apte să acopere prețul de 19.920 EUR. Tranzacțiile imobiliare vechi identificate (teren agricol vândut în 2012 pentru 2.817 MDL și o cotă-parte minoră într-o construcție auxiliară înstrăinată în 2006) sunt nerelevante valoric pentru achiziția din 2017. Suma obținută în 2007 din vânzarea unui apartament a fost urmată de achiziția în 2008 a unui alt apartament cu preț de 52.533 EUR, fără clarificarea sursei acelui preț, astfel încât nu poate fi proiectată, prin simplă prezumție, asupra cumpărării din 2017. Depozitul bancar de 10.000 EUR (constituit în 2013 și retras în 2015), cu sursă neclară și pe care reclamantul nici nu l-a indicat ca izvor al achiziției, ar fi acoperit cel mult jumătate din preț, rămânând un deficit de cel puțin 9.920 EUR. Or, reclamantul a arătat constant că apartamentele îi erau destinate, că el a inițiat aranjamentul familial și că a reprezentat bunica la semnare; raportat la vechimea sa de peste 16 ani în funcția de procuror la acel moment și la exigențele art. 6.3.1 din Codul de etică al procurorului (standardele cele mai înalte de integritate și responsabilitate), era rezonabil să verifice și să poată demonstra proveniența fondurilor. Lipsa unor date verificabile privind prețul, data și celelalte părți la contract al eventualelor înstrăinări anterioare ori alte surse certe întreține dubiul că fondurile reclamantului au putut fi utilizate, în tot sau în parte, pentru achiziția trecută pe numele bunicii, cu consecințele aferente asupra criteriului integrității financiare (art. 8 alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c)–d)).

258. În acest context, având în vedere cadrul special al Legii nr. 26/2022, care consacră obligația de cooperare activă a persoanei evaluate (art. 10 alin. (7) și art.12 alin. (4)) și standardul decizional al „dubiilor serioase” (art. 13 alin. (5)), Completul constată că explicațiile reclamantului sunt generale, tardive ori inconsecvente și nu sunt dublate de probe obiective capabile să clarifice diferențele de preț, realitatea tranzacției intrafamiliale și originea fondurilor atribuite bunicii. Prin urmare, dubiile serioase privind conformitatea reclamantului cu criteriile de integritate etică și financiară persistă și nu au fost înlăturate nici în procedura administrativă, nici în fața instanței. În temeiul art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, aceste dubii justifică soluția de nepromovare a evaluării.

II. *Achiziționarea unui automobil în 2016.*

259. Completul de judecată special constată că, la 30 mai 2014, fratele reclamantului a efectuat importul în Republica Moldova al autoturismului marca Volvo XC90, an fabricație 2011. Vehiculul a fost adus din Germania, reclamantul și soția acestuia însoțindu-l pe fratele reclamantului la deplasare. La acest aspect, reclamantul a precizat că deplasarea în Germania și revenirea în Republica Moldova au avut un caracter preponderent turistic.

260. Completul reține că valoarea în vamă a autoturismului a fost stabilită la 424.000 MDL (aprox. 22.400 EUR), iar drepturile de import au însumat 62.255 MDL (aprox. 3.300 EUR), sume achitate de fratele reclamantului. Potrivit declarației anuale de venituri și proprietate pentru anul 2014 depuse de acesta, prețul achitat pentru autoturism a fost de 438.750 MDL (aprox. 23.000 EUR). La aspectul dat, reclamantul a arătat că nu cunoaște modalitatea de plată (numerar ori transfer bancar), menționând totuși că fratele său a acoperit costurile din veniturile proprii (salariu și indemnizații aferente misiunilor diplomatice). Dreptul de proprietate a fost înregistrat pe numele fratelui la 4 iunie 2014, iar la 5 iunie 2014 s-a încheiat și înregistrat un contract de comodat în favoarea reclamantului, în temeiul căruia acesta a utilizat autoturismul în perioada 5 iunie 2014 – 15 septembrie 2016, utilizare declarată în declarațiile sale anuale pentru anii 2014 și 2015. Pe durata respectivă, fratele reclamantului deținea și utiliza un alt autoturism în proprietate.

261. Completul de judecată special constată că, atât în fața Comisiei de evaluare, cât și în fața instanței, reclamantul a susținut că a utilizat autoturismul Volvo XC90 doar la nevoie, în special pentru deplasări în străinătate, iar vehiculul ar fi fost folosit și de fratele său și de soția sa. Coroborând însă declarațiile cu înscrisurile administrate în cauză, rezultă contrariul: în intervalul 5 iunie 2014 – 15 septembrie 2016, reclamantul figurează ca asigurat principal în toate polițele încheiate pentru acest vehicul (RCA și CASCO), exclusiv numele reclamantului apare în rapoartele de inspecție tehnică periodică aferente, iar achiziționarea polițelor CASCO de către reclamant a fost justificată de acesta doar prin trimiterea la o „înțelegere” cu fratele său, fără alte dovezi obiective. În aceeași perioadă, în registrul contravențiilor rutiere au fost consemnate nouă încălcări comise cu autoturismul menționat, toate avându-l contravenient pe reclamant; de asemenea, au avut loc două accidente rutiere în care același vehicul a fost implicat, reclamantul aflându-se la volan. Susținerea privind existența unor „contravenienți neidentificați” nu este probată și nu răstoarnă datele oficiale.

262. În aceste condiții, Completul reține că folosința efectivă și constantă a autoturismului a aparținut, în principal, reclamantului, depășind cadrul unei utilizări ocazionale în temeiul comodatului, aspect relevant pentru aprecierea integrității financiare și etice în sensul art. 8 din Legea nr. 26/2022.

263. Completul de judecată special constată că, în perioada 20 martie 2012 – 4 iunie 2014, reclamantul a avut drept de folosință, în temeiul unui contract de

comodat, asupra unui autoturism Mitsubishi Outlander, an fabricație 2008, aflat în proprietatea tatălui său, împreună cu plăcuțele de înmatriculare „K [...]3”. La 4 iunie 2014, odată cu înregistrarea dreptului de proprietate de către fratele reclamantului asupra autoturismului Volvo XC90, aceleași plăcuțe „K [...]3” au fost transferate de pe Mitsubishi Outlander pe Volvo XC90, iar Mitsubishi Outlander a fost ulterior înstrăinat de tatăl reclamantului la 12 august 2014. Întrebat în scris și la audiere dacă plăcuțele „K [...]3” au fost un număr personalizat utilizat de el, reclamantul a negat, arătând că acestea erau asociate tatălui său (primele trei litere reprezentând inițialele acestuia) și precizând că schimbarea plăcuțelor la 4 iunie 2014 a avut ca scop păstrarea numărului în contextul intenției tatălui de a vinde autoturismul; reclamantul a negat că ar fi solicitat ori achitat contravaloarea unui astfel de număr.

264. De asemenea, Completul reține că, la 15 septembrie 2016, Corneliu Popescu a dobândit de la fratele său autoturismul Volvo XC90. În corespondența scrisă și la audiere, reclamantul a declarat că nu deține o copie a contractului de vânzare-cumpărare întrucât nu a păstrat-o, iar Agenția Servicii Publice nu a putut furniza un duplicat, întrucât termenul de arhivare pentru astfel de documente (cinci ani) expirase. Reclamantul a indicat prețul de achiziție la 170.000 MDL (aprox. 7.600 EUR), arătând că plata a fost efectuată în rate, în perioada 2016–2020.

265. Completul de judecată special constată că, potrivit declarației anuale pentru anul 2016 depuse de fratele reclamantului, prețul de vânzare al autoturismului Volvo XC90 a fost indicat la suma de 10.000 MDL (aprox. 450 EUR), în timp ce Corneliu Popescu a susținut constant, în corespondența scrisă și la audiere, că prețul efectiv plătit a fost de 170.000 MDL (aprox. 7.600 EUR), achitat în rate în perioada 2016–2020. Invitat să explice această discrepanță, reclamantul a arătat că este posibil să fie o eroare în declarația fratelui său, precizând că nu cunoștea conținutul acesteia și că a luat cunoștință despre suma de 10.000 MDL doar din materialele puse la dispoziție de Comisie înainte de audiere.

266. Completul reține, de asemenea, că societățile de asigurare care au emis polițe CASCO pentru același autovehicul au evaluat valoarea acestuia la 22.500 EUR (echivalent 470.250 MDL pentru 2015 și 496.125 MDL pentru 2016). Reclamantul a susținut că astfel de evaluări sunt în mod obișnuit supraestimate și că nu pot servi drept reper real al valorii, însă nu a indicat că ar fi contestat vreodată sumele ori metodologia utilizată de asigurători.

267. Solicitat să explice rațiunea economică a tranzacției prin care fratele său, funcționar public, ar fi achiziționat în 2014 autovehiculul cu 438.750 MDL (aprox. 23.000 EUR), l-ar fi pus la dispoziția reclamantului în comodat chiar a doua zi și, după circa doi ani de folosință gratuită, l-ar fi vândut reclamantului în 2016 cu 170.000 MDL (aprox. 7.600 EUR), ceea ce reprezintă aproximativ 39%

din prețul achitat inițial, Corneliu Popescu a arătat că a fost vorba despre o înțelegere între frați: fratele urma să plece într-o nouă misiune diplomatică și nu avea utilitatea unui autoturism de gabarit mare, iar suma de 170.000 MDL reprezenta plafonul maxim pe care reclamantul îl putea oferi. Reclamantul a invocat, suplimentar, devalorizarea naturală a bunului (aprox. 10% pe an) și existența unor probleme tehnice (inclusiv la cutia de viteze), precum și implicarea în două accidente rutiere în perioada iunie 2014 – septembrie 2016. Întrebat la audiere cum anume aceste împrejurări l-ar fi determinat pe fratele său să accepte un preț semnificativ diminuat, reclamantul a subliniat că factorul determinant a fost relația de rudenie, și nu atât starea tehnică a autoturismului.

268. Completul de judecată special reține că, potrivit informațiilor administrate în cauză, la momentul anului 2014 nu rezultă că reclamantul Corneliu Popescu dispunea de resurse financiare suficiente pentru achiziționarea autoturismului Volvo XC90 la prețul de 438.750 MDL (aprox. 23.000 EUR), preț care, conform declarației anuale pentru 2014 a fratelui reclamantului, a fost achitat de acesta din urmă.

269. Completul de judecată special constată că ansamblul probelor administrate creează un corpus de indicii concordante care justifică, în sensul art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, existența unor dubii serioase cu privire la realitatea prețului de 170.000 MDL (aprox. 7.600 EUR) pretins a fi plătit în septembrie 2016 de către candidat fratelui său pentru autoturismul Volvo XC90 (a./f. 2011), precum și cu privire la existența efectivă a unei vânzări la acea dată. Din datele cauzei rezultă că, de la o zi după importul vehiculului în Republica Moldova (5 iunie 2014), candidatul l-a folosit în mod constant în temeiul unui comodat, figurând ca asigurat principal în polițele RCA și CASCO pentru 2014–2016, apărând exclusiv pe rapoartele de inspecție tehnică periodică aferente vehiculului și fiind contravenientul consemnat în cele nouă încălcări rutiere identificate pentru aceeași perioadă; fratele său nu figurează cu nicio contravenție, iar în paralel deținea și folosea un alt autoturism. În aceeași zi cu înmatricularea pe numele fratelui, numărul de înmatriculare „K [...] 3”, asociat anterior autoturismului tatălui folosit de candidat, a fost transferat pe Volvo XC90, fără o explicație plauzibilă pentru păstrarea acestui număr la vehiculul utilizat de candidat și nu la cel al tatălui, ceea ce întărește aparența unei dețineri de facto de la momentul importului.

270. Diferența substanțială dintre prețul de achiziție declarat de fratele candidatului în 2014 (438.750 MDL, aprox. 23.000 EUR) și prețul pretins al vânzării din 2016 (170.000 MDL, aprox. 7.600 EUR) nu este susținută de o rațiune economică obiectivă. Argumentele privind „relația frățească”, plecarea iminentă în misiune și eventuale defecțiuni tehnice nu sunt probate prin înscrisuri sau expertize; dimpotrivă, valorile de asigurare stabilite pentru 2015 și 2016 (22.500 EUR) indică un nivel de piață vădit superior. Mai mult, susținerea că

fratele „avea nevoie de bani” este incongruentă cu modalitatea de plată invocată de candidat (rate eşalonate în 2016–2020), care nu corespunde unei nevoi imediate de lichidităţi. Lipsa totală a unui exemplar al contractului de vânzare-cumpărare din partea candidatului, dublată de imposibilitatea obţinerii copiei de la autoritatea de înregistrare din motive de arhivare, nu poate fi opusă Comisiei pentru a suplini obligaţia pozitivă a persoanei evaluate, prevăzută de art. 10 alin. (7) şi art. 12 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, de a furniza probe apte să înlăture dubiile. În plus, potrivit datelor financiare disponibile, candidatul nu dispunea în 2014 de resurse legitime suficiente pentru a achita un preţ de ordinul a 438.750 MDL, ceea ce face verosimilă ipoteza că actul din 2016 a avut rolul de formalizare, la un preţ vădit diminuat, a unei situaţii de folosinţă şi control anterior existente.

271. În aceste condiţii, Completul reţine că folosirea neîntreruptă a vehiculului de către candidat, asumarea tuturor obligaţiilor de asigurare şi întreţinere, lipsa oricărei trasabilităţi a unei plăţi integrale şi imediate către vânzător, precum şi discrepanţa neexplicată dintre valorile de referinţă şi preţul declarat al tranzacţiei, conturează o aparenţă puternică de deţinere de facto a autoturismului de către candidat încă din 2014 şi de simulare a transmiterii proprietăţii în 2016. Candidatul nu a oferit elemente obiective capabile să răstoarne această aparenţă. Prin raportare la criteriile art. 8 alin. (2) lit. a), alin. (4) lit. b) şi alin. (5) lit. c)–d) din Legea nr. 26/2022, Completul statuează că dubiile serioase privind integritatea etică şi financiară a candidatului în legătură cu deţinerea de facto a vehiculului, veridicitatea preţului declarat şi suficienţa surselor financiare rămân neînlăturate.

272. Completul constată că reclamantului i-au fost asigurate toate garanţiile minime prevăzute de art. 12 alin. (4): a fost informat, a avut acces la materiale înaintea audierii, i s-au solicitat şi a putut transmite explicaţii şi înscrisuri în mai multe runde, a fost audiat public şi a exercitat calea de atac. În acest cadru, susţinerea privind o „răsturnare” a sarcinii probei nu poate fi primită. Legea specială instituie un mecanism de cooperare: Comisia strânge date din surse oficiale (art. 6–7), iar dacă din analiza cumulată rezultă neclarităţi sau incoerenţe, candidatul are dreptul – şi sarcina pozitivă – să le clarifice prin date şi documente (art. 10 alin. (7) şi art. 12 alin. (4)). Nerealizarea sau realizarea insuficientă a acestui demers poate, în mod legitim, conduce la constatarea „dubiilor serioase” (art. 13 alin. (5)). Standardul stabilit de legiuitor nu pretinde dovedirea unei încălcări „dincolo de orice dubiu”, nici nu importă prezumţiile procesului penal, ci permite Comisiei să concluzioneze în sens negativ atunci când setul de împrejurări obiective, privite împreună, reclamă explicaţii credibile pe care candidatul nu le oferă sau le oferă contradictoriu.

273. Cât priveşte motivarea deciziei, Completul respinge afirmaţia că aceasta ar fi întemeiată pe o „intimă convingere” abstractă. Din considerente reiese un corp factual clar şi concordant, descris detaliat şi raportat la criteriile art. 8. În

segmentul imobiliar, Comisia a reținut achiziții în 2017 la aproximativ 400 EUR/m², situate sensibil sub intervalul de piață de 513–570 EUR/m², în paralel cu existența unui regim de preț preferențial destinat unui grup circumscris (angajați ai Curții Constituționale și ai Judecătorei Chișinău – s. Rîșcani), la care tatăl și bunica reclamantului nu aparțineau. Reclamantul a oferit explicații oscilante: în scris a invocat vechimea profesională a tatălui (avocat) și posibile legături cu dezvoltatorul, iar la audiere a confirmat că tatăl nu a acordat asistență juridică acelei companii; tot la audiere a schimbat explicația indicând plata „integral și în numerar în ziua semnării”, deși în alt răspuns scris justificase vânzarea propriului apartament în decembrie 2018 prin „nevoia de bani până la sfârșitul anului 2018” pentru locuința în care urma să se mute. Mai mult, reclamantul a reprezentat-o prin procură pe bunica la semnarea unuia dintre contractele de investiții, fapt greu compatibil cu pretinsa necunoaștere a prețului și a rațiunii reducerii. Comisia a verificat și sursele bunicii pentru apartamentul 2: în intervalul 2008–2017 bunica nu a realizat venituri impozabile, pensia totală (circa 136.128 MDL) fiind inferioară cheltuielilor medii de consum extrapolate pentru aceeași perioadă, iar tranzacțiile patrimoniale anterioare identificate (teren agricol vândut cu aproximativ 2.817 MDL, cota-parte într-o construcție auxiliară vândută în 2006, depozitul de 10.000 EUR depus în 2013 și retras în 2015 cu proveniență neclară) nu acoperă prețul de 19.920 EUR al apartamentului 2 și nici nu au fost legate prin probe de această achiziție. În aceeași cheie, tranzacția tată–fiu din 2018, prin care tatăl, după ce plătitise în 2017 aproximativ 39.200 EUR (841.137 MDL), ar fi vândut apartamentul reclamantului la 28 decembrie 2018 cu 667.535 MDL (circa 33.645 EUR), implică o pierdere economică imediată de cel puțin 173.602 MDL într-un interval scurt, fără explicație economică acceptabilă și în contradicție cu uzanțele pieței, sugerând, în lipsa probelor contrare, o aparență de simulare a circuitului patrimonial. Toate aceste elemente, analizate cumulat, depășesc nivelul unor simple bănuieli și reclamau o clarificare substanțială din partea candidatului, care nu s-a produs la un nivel apt să înlăture dubiile.

274. În segmentul auto, materialul probator relevă că la 4–5 iunie 2014, la o zi după ce fratele a înmatriculat Volvo XC90 importat cu o valoare în vamă de aproximativ 424.000 MDL și taxe de circa 62.255 MDL (în total aproximativ 438.750 MDL), s-a încheiat comodatul în favoarea reclamantului; pentru întreaga perioadă până în septembrie 2016, reclamantul figurează ca asigurat principal în polițele RCA/CASCO, apare în rapoartele ITP, a comis toate contravențiile rutiere identificate cu acel autovehicul și a fost implicat ca șofer în două accidente, iar numerele de înmatriculare folosite anterior pe automobilul tatălui său au fost transferate imediat pe Volvo. Ulterior, în 2016, reclamantul afirmă o achiziție pentru 170.000 MDL plătită în tranșe până în 2020, în timp ce declarația fratelui pe 2016 consemnează 10.000 MDL, iar evaluările CASCO pentru 2015–2016

indică o valoare de 22.500 EUR. Lipsa contractului (explicată prin imposibilitatea obiectivă de obținere a copiei de la ASP după termenul de arhivare) nu exonerează reclamantul de obligația de a oferi o explicație coerentă și susținută probatoriu privind rațiunea economică a unei reduceri până la aproximativ 39% din costul de import la numai doi ani distanță, pe fondul unei utilizări preponderente de către cumpărătorul declarat și a unor deficiențe tehnice invocate generic, dar neprobate. Faptul că relația de rudenie poate justifica un preț sub piață nu înlătură, în sine, standardul de claritate cerut de art. 8 alin. (4) lit. c)–d) cu privire la modul de dobândire și sursele de finanțare, cu atât mai mult cu cât reclamantul a fost beneficiarul efectiv al folosinței încă din 2014.

275. Apărările întemeiate pe pretinsa „lipsă de competență” a Comisiei de a califica situațiile de fapt sunt neîntemeiate. Comisia nu a pronunțat sancțiuni, nu a stabilit vinovății și nu a substituit instanța în cenzurarea valabilității actelor civile; ea a făcut ceea ce legea îi cere: a evaluat, independent de constatările altor autorități (art. 8 alin. (6)), dacă ansamblul de date creează dubii serioase cu privire la integritate. În același registru, invocarea unor verificări fiscale/ANI fără constatări nu împiedică și nici nu condiționează competența Comisiei: efectele deciziei sunt limitate, iar evaluarea are o finalitate preventivă, de filtrare, nu de sancționare.

276. Critica referitoare la „extinderea nelimitată” în timp nu se confirmă. Faptele relevante s-au derulat între 2014 și 2020, deci în interiorul ferestrei legale de 15 ani prevăzute expres de art. 8 alin. (4) lit. b), fereastră validată de Curtea Constituțională ca rezonabilă și necesară scopului legii. În lipsa unei vătămări concrete, reclamantul nu poate transforma discuții teoretice despre „securitatea juridică” într-un motiv de anulare a unei decizii motivate pe date recente și relevante.

277. Nici susținerea privind „tratament inegal” nu rezistă analizei. Principiul egalității operează între situații comparabile în fapt și în probatoriu. Reclamantul nu indică spețe cu identitate de circumstanțe (nivel de preț vs. piață, rolul persoanelor apropiate, folosința efectivă, documentația probantă oferită) soluționate diferit, ci invocă generalități ori cauze unde candidații au înlăturat dubiile prin probe concrete (defecțiuni documentate, traseu patrimonial coerent, surse dovedite). În cauza de față, substratul probator este distinct: incoerențe explicative, lipsă de documente esențiale, disproporții de preț, folosință predominantă, surse financiare neacoperite. În aceste condiții, nu se poate reține o discriminare în exercițiul dreptului discreționar.

278. Completul constată, de asemenea, că nu s-a dovedit nicio încălcare procedurală de natură să afecteze caracterul echitabil al evaluării. Divergența formală între data formală a deciziei și data semnării electronice ori existența „amendamentelor” comunicate ulterior nu au generat vreo nesocotire a termenului de atac sau vreo surpriză procedurală: decizia a fost comunicată reclamantului,

acesta a exercitat calea de atac, iar pretensele neconcordanțe nu au fost corelate cu o vătămare efectivă. În parametrii stabiliți de Curtea Constituțională, numai erorile procedurale grave care afectează caracterul echitabil ar putea justifica anularea; nu este cazul.

279. Cât privește proporționalitatea și pretinsa atingere a reputației, decizia contestată nu produce consecințe asupra carierei de procuror, nu stabilește lipsa integrității în sens sancționator și nici nu a fost publicată, la opțiunea reclamantului. Pragul de ingerință în viața privată și în reputația profesională nu este, așadar, atins. Finalitatea legii – protejarea încrederii publice în organele de autoadministrare printr-un filtru de integritate la acces – justifică un standard probator flexibil, dar previzibil: dubii serioase neînlăturate egal nepromovare, fără alte consecințe.

280. Din perspectiva completului special, chestiunea nedeclarării cheltuielilor pentru servicii în sumă de 160.000 MDL aferente anului 2021 are relevanță directă pentru verificarea criteriului de integritate financiară prevăzut de art. 8 alin. (4)–(5) din Legea nr. 26/2022. Regimul juridic al declarării averii și intereselor personale impune o obligație pozitivă de transparență asupra fluxurilor care majorează valoarea patrimoniului sau influențează raportul venituri/cheltuieli, iar această obligație incumbă cu atât mai mult unui procuror, actor al autorității publice care aplică legea. Invocarea necunoașterii obligației de declarare nu poate exonera, în drept, de la o atare obligație („ignorantia legis non excusat”), iar, în fapt, nu este de natură să înlăture dubiile serioase asupra conformității cu art. 8 alin. (4) lit. b) din Legea nr. 26/2022, care cere explicit verificarea respectării regimului declarării, a modului de dobândire și a surselor de finanțare. Cheltuieli substanțiale de renovare – cu atât mai mult dacă au fost efectuate în numerar ori fără documente fiscale complete – sunt, prin natura lor, elemente ce trebuie să fie declarate și probabile, tocmai pentru a permite corelarea cronologică a plăților cu veniturile licite ale titularului și ale persoanelor apropiate. Or, omisiunea sumelor din anul 2021, chiar dacă nu este însoțită de o constatare sancționatorie a altei autorități, rămâne un indiciu obiectiv că nu a fost asigurat nivelul de transparență cerut de lege. În logica evaluării de integritate, unde standardul este cel al „dubiilor serioase” și nu al certitudinii absolute, o asemenea omisiune cântărește în tabloul cumulativ, pentru că afectează tocmai posibilitatea verificării potrivirii averii cu veniturile declarate. Persistența lipsei de documente și explicații verificabile, coroborată cu quantumul semnificativ al cheltuielilor și cu celelalte inconsecvențe constatate pe segmentul imobiliar, susține concluzia că dubiile nu au fost înlăturate. În plus, independența Comisiei față de constatările altor autorități este stabilită expres de art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022: faptul că ANI sau Fiscul nu au emis o sancțiune nu împiedică, prin sine, reținerea unor dubii serioase în procedura specială de filtrare a integrității.

281. Pe acest fundal, completul statuează explicit și teza subsidiară care decurge din arhitectura Legii nr. 26/2022 și din art. 14 alin. (8): chiar dacă s-ar elimina integral segmentul auto din analiza Comisiei, substratul imobiliar – diferențele semnificative față de nivelul pieței la contractarea din ianuarie 2017, rolul reclamantului în perfectarea contractelor (inclusiv ca mandatar al bunicii), deficitul obiectiv de surse ale bunicii pentru finanțarea „apartamentului 2”, precum și transferul intrafamiliar din decembrie 2018 la un preț inferior costului inițial – singur ar susține concluzia existenței unor dubii serioase neînlăturate privind conformitatea cu art. 8 alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c)–d). Mutatis mutandis, și invers: chiar dacă s-ar elimina integral segmentul imobiliar, materialul probator de pe segmentul auto – folosința continuă și predominantă a vehiculului de către reclamant încă din 2014, asumarea polițelor RCA/CASCO și apariția exclusivă în rapoartele ITP și în contravențiile rutiere, corelate cu absența contractului, cu discrepanța notabilă dintre prețul inițial al importului și prețul preținsei vânzări din 2016 și cu valorile de referință din polițele CASCO – rămâne apt, de sine stătător, să fundamenteze un dubiu serios cu privire la realitatea tranzacției și la conformitatea financiară și etică în sensul art. 8 alin. (2) lit. a), alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c)–d). Standardul legal nu reclamă cumulul tuturor motivelor reținute de Comisie și nici o probă „dincolo de orice dubiu”, ci menținerea soluției în ipoteza în care persistă cel puțin un dubiu serios, bine motivat și neînlăturat de către candidat. În aceste condiții, chiar în scenariul teoretic al excluderii unuia dintre pilonii faptic-juridici ai deciziei, celălalt pilon este suficient pentru a păstra rezultatul evaluării; iar în speță ambele subansambluri factuale se susțin reciproc și întăresc concluzia că reclamantul nu a reușit să înlăture dubiile serioase reținute de Comisie.

282. Din perspectiva completului special, preținsele vicii formale invocate de reclamant privind datarea, semnarea și comunicarea deciziei nu pot conduce la anularea actului în lipsa unei vătămări concrete, iar în speță o asemenea vătămare nu a fost nici măcar indicată, cu atât mai puțin dovedită. Regula aplicabilă momentului de la care curge termenul de contestare este stabilită explicit de art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022: termenul de 5 zile se calculează „de la data recepționării [...] deciziei motivate” de către candidat. Reclamantul a recunoscut primirea deciziei la 27 decembrie 2024 și a exercitat calea de atac la 31 decembrie 2024; prin urmare, chiar dacă data materială a deciziei este 18 decembrie 2024, iar semnătura electronică poartă data de 27 decembrie 2024, aceste aspecte nu au afectat curgerea termenului, accesul la instanță sau conținutul dreptului la apărare. În logica consacrată de Curtea Constituțională (Hotărârea nr. 5 din 14 februarie 2023) – potrivit căreia numai erorile procedurale grave, care afectează caracterul echitabil al procedurii, pot justifica anularea – simpla neconcordanță între data internă a actului și data semnării/comunicării, în absența unei consecințe procesuale reale, nu produce nulitatea. Controlul judiciar nu sancționează formele

pentru forme, ci doar acele defecte care au deteriorat efectiv exercitarea drepturilor procesuale ale candidatului ori ar fi putut schimba rezultatul evaluării.

283. În aceeași ordine de idei trebuie analizat și episodul așa-numitelor „Amendamente” din 27 ianuarie 2025. Chiar prezumând că eticheta administrativă aleasă este improprie – legea specială nu consacră o procedură distinctă a „amendamentelor” – conținutul transmis are natura unor rectificări/clarificări formale care nu ating nucleul factual și juridic al deciziei, nu modifică dispozitivul (nepromovarea evaluării în temeiul art. 13 alin. (5)) și nu introduc motive noi de fapt sau de drept. Rectificarea unor erori materiale sau explicarea unor pasaje ale motivării, atunci când nu se schimbă fundamentul factual-juridic al soluției, nu provoacă vătămare: reclamantul a primit comunicarea rectificată, a avut deplina posibilitate să o critice în fața instanței și, în concret, a utilizat această posibilitate. Or, în parametrii art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022 și ai jurisprudenței constituționale, lipsa unei atingeri reale aduse dreptului la apărare sau caracterului echitabil al procedurii face ca critica să fie nefondată.

284. Analizând speța prin această prismă, completul constată că nici diferența dintre datarea internă a actului, data semnării electronice și data comunicării, nici utilizarea etichetei „Amendamente” nu au generat o atingere efectivă a dreptului la apărare, nu au îngreunat exercitarea în termen a căii de atac și nu au alterat conținutul factual-juridic al deciziei contestate. Reclamantul a fost notificat, a avut acces la materialele evaluării cu suficiente zile înaintea audierii, a participat la audiere, a depus pe parcurs multiple runde de explicații și documente, a refuzat publicarea deciziei conform art. 13 alin. (7) și a formulat contestația în termenul legal, valorificând integral garanțiile pe care legea i le recunoaște. În lipsa unei „vătămări calificate” care să fi putut conduce, în concret, la un alt rezultat (promovarea evaluării), aceste critici formale nu pot prospera.

285. Mai mult, raportat la standardul restrictiv instituit de art. 14 alin. (8) din Legea nr. 26/2022, chiar și în ipoteza admiterii, *in abstracto*, a existenței unui viciu procedural minor, reclamantul nu a demonstrat – și din dosar nu rezultă – că, în absența lui, ar fi avut șanse reale de promovare. Dimpotrivă, cum s-a reținut pe fond, ansamblul de indicii grave, precise și concordante păstrează caracterul unor „dubii serioase” neînlăturate. În aceste condiții, completul confirmă că susținerile privitoare la date, semnare, comunicare și la „amendamente” sunt lipsite de impact juridic asupra validității deciziei, iar trimiterea la Cartea II a Codului administrativ este neîntemeiată în lumina cadrului special, ulterior și derogatoriu, instituit de Legea nr. 26/2022.

286. În lumina acestor considerente, Completul special apreciază că, pe întregul material probator, Comisia a motivat suficient și în drept și în fapt, a respectat garanțiile procedurale ale reclamantului, a aplicat corect standardul „dubiilor serioase” din art. 13 alin. (5) și a rămas în limitele competenței sale legale. Reclamantul nu a oferit o versiune alternativă coerentă și probată capabilă

să neutralizeze un ansamblu de indicii grave, precise și concordante: prețuri substanțial sub nivelul pieței fără explicație economică verificabilă, implicare directă în semnarea contractelor cu pretinsă necunoaștere a prețului, deficit obiectiv al surselor de finanțare ale bunicii, traseu patrimonial între rude cu pierderi economice inexplicabile într-un interval scurt, folosință continuă și exclusiv preponderentă a unui autovehicul urmată de o vânzare la un preț vădit diminuat. În absența unor probe contrare convingătoare, aceste circumstanțe justifică menținerea concluziei de nepromovare. Astfel, contestația urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

287. Prin urmare, Completul de judecată special confirmă că decizia Comisiei este adoptată în limitele competenței sale legale, întemeiată pe un probatoriu adecvat și motivată suficient, respectând exigențele de legalitate, transparență, previzibilitate și proporționalitate ale procedurii de pre-vetting.

288. Coroborând declarațiile reclamantului, lipsa de documente justificative și analiza fluxurilor financiare realizată de Comisie, Completul constată că Corneliu Popescu nu a înlăturat dubiile identificate, astfel încât concluzia de nerespectare a art. 8 alin. (1), alin. (2) lit. a), alin. (4) lit. b), alin. (5) lit. c) și d) din Legea nr.26/2022 și menținerea deciziei de nepromovare în temeiul art. 13 alin. (5) apar ca fiind legal întemeiate, proporționale și motivate suficient.

289. În conformitate cu art. 14 alin. (6), alin. (8) lit. a) și (9) din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor nr. 26 din 10 martie 2022,

COMPLETUL DE JUDECATĂ SPECIAL, CU MAJORITATE DE VOTURI,

Respinge cererea de contestare depusă de Corneliu Popescu împotriva Comisiei de evaluare a procurorilor, privind anularea deciziei nr. 32 din 18 decembrie 2024 cu privire la candidatura lui Corneliu Popescu, candidat la funcția de membru a Colegiului de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Diana Stănilă